

Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"

GŁOS znad Niemna

30 sierpnia 2002r. Nr 35 (536) Index 63863 Rok założenia 1989

Z okazji rozpoczynającego się roku szkolnego życzymy wszystkim nauczycielom, uczniom i rodzicom sukcesów w pracy i wytrwałości w nauce

Zarząd Główny ZPB oraz redakcja Głosu

W numerze:

Jednocząca moc kanału

Kanał Augustowski w kulturze trzech narodów

Tegoroczne spotkanie nad Kanałem Augustowskim 25 sierpnia br. w malowniczej miejscowości Dąbrówka było zarazem małym pięcioletnim jubileuszem tej imprezy kulturalnej, wskazującej na łączność trzech sąsiadujących narodów: polskiego, białoruskiego i litewskiego. Organizatorzy: Związek Polaków na Białorusi, a szczególnie Grodzieński Oddział Rejonowy ZPB — dołożyli wszelkich starań, aby rzesze ludzi, przybyłych nad kanał, wspaniale spędzili czas, oglądając występy zespołów artystycznych i bawiąc się w gronie towarzyskim.

© T.ZALESKA

Unikatowa XIX — wieczna budowla hydrotechniczna długością ponad 100 km z 18 śluzami była dawnym wodnym szlakiem handlowym łączącym Wisłę i Niemen, którym spławiano drewno i kursowały statki. Ten romantyczny szlak wodny — obecnie łączący Polskę i Białoruś — pozostaje od czasów wojny zamknięty. Jeżeli z polskiej strony kanał utrzymywany jest w dobrym stanie, aktywnie eksploatowany, to niewielka jego część na terenie Białorusi wciąż czeka na renowację. To, że już tradycyjna impreza pt. „Kanał Augustowski w kulturze trzech narodów" gromadzi rzeszę ludzi, wśród których jest dużo miłośników historii, można mieć nadzieję, iż projekt odnowy szlaku wodnego będzie realizowany.

Spotkanie rozpoczęło się mszą św. polową, którą celebrował ks. Witold Łozowiecki w intencji śp. Franciszka Witowicza, inicjatora i pierwszego organizatora tych spotkań, oraz wszystkich przybyłych.

Polską kulturę w kilkugodzinnym koncercie reprezentowały: chór „Głos znad Niemna" i zespół „Chabry" z Grodna, „Kopciuszki" z Kopciówki, „Przyjaciółka" i „Raduńskie Słowiki" z Radunia, „Laudate Dominum" z Sopoćkiń. Litwini też przedstawili swój chór, a kulturę białoruską godnie reprezentował zespół „Matczyna Piosenka" z Taniewicz. Podziwiali swoimi wyrobami na wystawie mistrzowie rękodzieła, rzeźby, malarstwa, wycinanek i in., przedstawiający bogatą kulturę ludową trzech narodów. Nie zabrakło tradycyjnego poczęstunku. Chętni mogli spróbować piwa, szaszłyków i lodów w ten słoneczny letni dzień.

Tegoroczną imprezę zaszczycili swoją obecnością: delegacja Konsulatu Generalnego RP w Grodnie na czele z Renisławem Walterem, starosta powiatu sokólskiego Franciszek Budrowski, dyrektor Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" w Siedlcach Jacek Grabiński, delegacja ZPB na czele z Tadeuszem Kruczkowskim, starosta powiatu sokólskiego Franciszek Budrowski, wójt gminy Kuźnica Henryk Lenkiewicz, wójt gminy Płaska Bogdan Wysocki, przewodniczący NSZZ „Solidarność" Elektrowni "Konin" Henryk Zinkowski, dyrektor firmy Adam Kazimierz Ogonowski wraz z delegacją z kopalni w Turku, dyrektor gimnazjum w Orchowie Elżbieta Gonicka, prof. Uniwersytetu Warszawskiego Elżbieta Smułkowa oraz przedstawiciele władz rejonowych m.in. zast. przewodniczącego Rejonowego Komitetu Wykonawczego Lidia Pokubiato, wiceprzewodnicząca działu kultury Rejonowego Komitetu Wykonawczego Irina Gołubiewa, przewodnicząca Rady Wiejskiej w Sopoćkiniach Eugenia Rusina, kierownik Oddziału Wizowo-Paszportowego rejonu grodzieńskiego Irena Jenko, a także wiceprezes Litewskiego Stowarzyszenia "Tewine" Walentyna Dulkienie.

© T.ZALESKA

Nad Kanałem Augustowskim

Głosowi:

Franciszek Budrowski, starosta powiatu sokólskiego:

- Zawsze imprezom nad Kanałem Augustowskim towarzyszy ciepła, rodzinna atmosfera. Takie spotkania moim zdaniem, przede wszystkim służą kultywowaniu tradycji polskich na tych terenach. Mieszka tu dużo Polaków, którzy nigdzie nigdy nie wyjeżdżali, są u siebie, dlatego warto kontynuować to przedsięwzięcie. Ponadto inicjator takich spotkań śp. Franciszek Witowicz zasługuje na to, by jego dzieło żyło.

Bogdan Wysocki, wójt gminy Płaska, powiat augustowski:

- Nad Kanałem Augustowskim po polskiej stronie także są organizowane różnego rodzaju imprezy. Z tym, że preferujemy aktywny wypoczynek. Pod koniec sierpnia odbędzie się spływ kajakowy z Polski na Litwę. Uważam, że podobne przedsięwzięcia są niezbędne, ponieważ świat się jednoczy, szerzą się kontakty międzyludzkie, co powoduje, że granice stają się bardziej przeźroczyste. Kanał Augustowski płynie przez tereny, które są pod względem etnicznym i narodowym bardzo ze sobą związane.

Życzyłbym, żeby kanał po stronie białoruskiej ożył. Jest na tyle atrakcyjną budowlą hydrotechniczną, że przyciąga wielu turystów. To daje możliwość tworzenia nowych miejsc pracy. Gdyby udrożniono kanał, chętnych do popłynięcia szlakiem wodnym byłaby masa. Spływy kajakowe możnaby było organizować regularnie, a nie sporadycznie.

Prof. Elżbieta Smułkowa, Uniwersytet Warszawski:

- Sprawy zarówno Polaków na Białorusi, jak i samej Białorusi jako naszego sąsiada, są mi od dawna bardzo bliskie. Chciałabym życzyć Białorusi, by jako kraj samodzielny rozwijała się, wzmacniała swoją odrębność kulturową, swoją specyfikę w porozumieniu ze wszystkimi krajami ościennymi. Zawsze patrzyłam na Kanał Augustowski jak na wspaniałe miejsce odpoczynku i turystyki, tak go nadal traktuję. Natomiast, gdy widzę, że tu kanał nabiera znaczenia symbolicznego, łączącego trzy narody, to uświadamiam sobie, że trzeba jeszcze bardzo dużo zrobić, by nie było to tylko hasłem, lecz rzeczywistością, by mogliśmy stosunkowo swobodnie przy zachowaniu zasad międzynarodowego przekraczania granic urządzać spływy kajakowe.

ciąg dalszy na str. 5

APEL

W roku 1996 ze środków Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" został wybudowany Dom Polski w Mohylewie (Białoruś Wschodnia). Przez firmę z Krakowa została źle wykonana elewacja domu. Podczas eksploatacji budynku przeprowadzono remont kosmetyczny, który nie dał oczekiwanego rezultatu.

Jakiś czas temu odpadł kawałek elewacji i omal nie zabił człowieka. Więc postanowiliśmy zdobyć środki na wykonanie remontu. W większości Dom Polski utrzymuje się z własnych pieniędzy. Głównym źródłem naszych dochodów jest dzierżawienie części budynku. Ale od kilku lat jesteśmy w bardzo trudnych warunkach finansowych, więc nie stać nas na przeprowadzenie remontu. Zwracaliśmy się do wielu sponsorów z prośbą o pomoc. Lecz bez skutku. Rozumiemy trudną sytuację, jaka powstała w Polsce, dlatego pozwoliliśmy sobie zwrócić się z nadzieją do Państwa. Władze miejscowe wytykają nam problemy z elewacją, zamiast tego, żeby pomóc w tej kwestii. Oby nie było gorzej. Będziemy wdzięczni za każdą kwotę.

Pieniądze można wpłacać na nasze konto:

PRIORBANK OAO GF obwód mohylewski KOD 729 nr rachunku walutowego 3135206425049.

Fragment odpadającego tynku

POLSKA

Rozpoczęło się trzydniowe posiedzenie sejmu. W pierwszej kolejności posłowie podjęli uchwałę, w której wyrażają wdzięczność papieżowi za przesłanie, przekazane podczas jego ostatniej pielgrzymki do Polski.

Posłowie zajmą się sprawozdaniami Komisji Finansów, dotyczącymi projektów ustaw z pakietu antykryzysowego wicepremiera i ministra finansów Grzegorza Kołodki. Komisja przyjęła poprawkę do projektu ustawy o restrukturyzacji należności publicznoprawnych. W myśl tej poprawki zaległości wobec ZUS nie będą podlegały umorzeniu, jeżeli powstały w wyniku obejścia prawa.

Posłowie rozpatrzą też sprawozdania komisji dotyczące pakietu nowelizacji ustaw o podatku dochodowym od osób fizycznych i osób prawnych. Projekty wprowadzają kredyt podatkowy, z którego może skorzystać nowo powstająca firma. Projekt umożliwi jej niepłacenie podatków przez rok, a następnie spłacanie zaległości przez pięć lat.

Trzeci projekt z pakietu przewiduje zmianę ustawy o podatku CIT i ma umożliwić zaliczenie przez banki do rezerw zobowiązań przedsiębiorstw nie regulowanych od 90 dni.

GRUZJA

Ambasador Gruzji przy ONZ Rewaza Adamii oskarżył Rosję o *„państwowy terroryzm"* i pogwałcenie Karty Narodów Zjednoczonych. Napięta sytuacja między obioma krajami uległa pogorszeniu, gdy Tbilisi oskarżyło Moskwę o zbombardowanie gruzińskiego terytorium. Rosja odrzuca oskarżenia, jednocześnie podkreślając, że w przygranicznym gruzińskim Wąwozie Pankisi chowają się czeczeńscy separatyści.

Dziennik „Izwiestija" podkreśla, że na oskarżenia o *„terroryzm państwowy"* nie pozwoliło sobie dotychczas pod adresem Rosji żadne postsowieckie państwo, a w ogóle to żadne państwo świata. Zdaniem dziennika, Rosja, nawet jeżeli zbombardowała Pankisi, w walce z terrorystami miała do tego prawo. Konflikt gruzińsko-rosyjski trwa od kilku tygodni. Rosja oskarża Gruzję o tolerowanie na swoim terytorium obecności czeczeńskich partyzantów, którzy zbierają siły przed akcjami na terenie Czeczenii.

USA

Wiceprezydent Stanów Zjednoczonych Dick Cheney ostrzegł, że powstrzymywanie Iraku nie jest już realistyczną opcją. W przemówieniu do grupy weteranów Cheney powiedział, że bierność wobec Iraku jest bardziej ryzykowna niż podjęcie akcji. Było to, jak podaje korespondent BBC, najostrzejsze expose administracji Busha w sprawie Iraku, wygłoszone przez jej najpotężniejszego jastrzębia — Dicka Cheney. Wiceprezydent powiedział, że Irak posiada broń chemiczną i biologiczną i jest zdecydowany dodać do tego arsenału broń nuklearną.

Wskazał również, że administracja prezydenta Busha nie zamierza zwlekać.

Dick Cheney mówił również po raz pierwszy o amerykańskiej wizji Iraku po obaleniu Saddama Hussajna jako o kraju nie zmienionym terytorialnie i demokratycznym.

Przedstawiciele administracji amerykańskiej podkreślają jednak, że na razie nie podjęto decyzji w sprawie tego, kiedy i jaka będzie akcja przeciwko Irakowi.

WŁOCHY

Włosi wzięli się za porządki w kwestii nielegalnej pracy imigrantów. Jak się oblicza, we Włoszech jest co najmniej pół miliona pracujących na czarno nielegalnych przybyszów. We wszystkich włoskich urzędach pocztowych można otrzymać odpowiednie formularze i druki. Pracodawcy zatrudniający na czarno nielegalnych imigrantów będą mogli w ten sposób ich zalegalizować. Imigranci otrzymają prawo pracy i prawo pobytu.

W przypadku pomocy domowych i osób opiekujących się chorymi, niemal wyłącznie kobiet, pracodawca musi zapłacić 330 euro, aby uregulować zaległe składki ubezpieczeniowe. Musi też podpisać kontrakt z nielegalnie dotychczas zatrudnioną pracownicą i zobowiązać się do płacenia jej minimum niemal 500 euro miesięcznej pensji.

W innych branżach wysokość zaległych składek ustalono na 800 euro.

Włoskie Ministerstwo Spraw Wewnętrzych liczy, że w ten sposób uregulowana zostanie sytuacja pół miliona nielegalnych przybyszy.

HISZPANIA

Po decyzji władz w Madrycie o zawieszeniu działalności baskijskiej partii Batasuna, na północy Hiszpanii doszło do sporadycznych starć. W kilku miejscowościach manifestanci w odpowiedzi na apel kierownictwa Batasuny próbowali uniemożliwić policji zamykanie biur tego ugrupowania.

W Kortezach uchwalono, stosunkiem głosów 295 do 10, by wystąpić do Sądu Najwyższego o bezterminowe zawieszenie działalności Batasuny. Parlament posłużył się w tym celu przegłosowaną pod koniec czerwca ustawą o partiach politycznych, zakazującą im wszelkiej gloryfikacji przemocy.

Jednocześnie wymiar sprawiedliwości wszczął własne postępowanie przeciwko Batasunie. Nałożono na nią 3-letni zakaz działalności na czas śledztwa w sprawie zarzucanego partii współudziału w zbrodniach przeciwko ludzkości. Decyzja ta nie dotyczy deputowanych i burmistrzów obranych z ramienia tej partii. Mogą oni dokończyć swoje kadencje.

Batasuna twierdzi, że nie uzna decyzji władz i nadal będzie nadal działać. Zaprzecza też zarzucanym jej bliskim związkom z organizacją terrorystyczną ETA, która od 30 lat walczy o niepodległość Kraju Basków i ma na sumieniu około 800 ofiar.

BBC/PAP

Szczyt Ziemi

Globalne społeczeństwo przypominające wyspy bogactwa w oceanie biedy z pewnością nie jest przykładem zrównoważonego rozwoju — powiedział podczas otwarcia Szczytu Ziemi prezydent RPA Thabo Mbeki. 40 tys. uczestników konferencji w ciągu dziesięciu dni mają spróbować choć trochę zmienić ten obraz. Wielu z nich jednak wątpi, by się to udało, a najbiedniejsi mieszkańcy w ogóle nie mają złudzeń.

Praktyczne decyzje

Papież Jan Paweł II wezwał delegatów uczestniczących w obradach Szczytu Ziemi w Johannesburgu, by podjęli praktyczne decyzje służące rozwojowi społeczeństw, gospodarek i ochronie środowiska naturalnego.

W dniu rozpoczęcia obrad w RPA słowa papieża nadało włoskie radio. Jan Paweł II wyraził głębokie życzenie, aby głowy państw i rządów obecne w Johannesburgu, wspólnie z innymi delegatami, znalazły skuteczne sposoby poprawienia życia ludzi na całym świecie. *„Apeluję do nich, by, podejmując decyzje, nie zapomnieli o dobru człowieka w wymiarze gospodarczym, społecznym i dotyczącym ochrony środowiska naturalnego"* — mówił Jan Paweł II.

Również wcześniej, podczas spotkania z wiernymi w Castelgandolfo, papież nawiązał do Szczytu Ziemi w Johannesburgu.

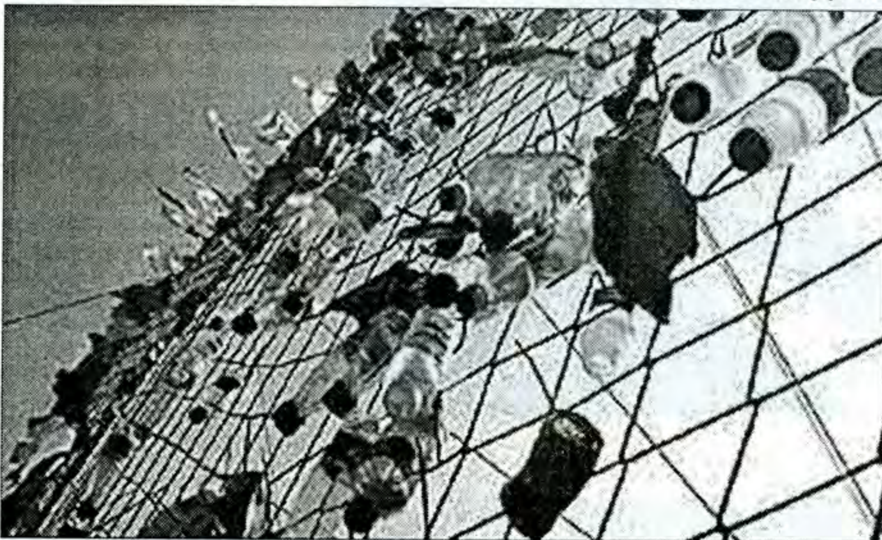
Przemawiając po włosku Jan Paweł II wezwał do zabezpieczenia przyszłości planety.

„Ludzie zostali wyznaczeni przez człowieka jako administratorzy Ziemi — by ją uprawiać, ale i dbać o nią" — powiedział papież. Wyraził też nadzieję, że przywódcom państwowym i uczestnikom spotkania w Johannesburgu uda się wytyczyć skuteczną drogę integralnego rozwoju człowieka.

Jan Paweł II dodał, że szczególnie w obecnych czasach kwestia ochrony środowiska naturalnego stała się paląca. *„W świecie, w którym tak wiele rzeczy stało się współzależnych, tylko poprzez wspólny wysiłek można ochronić to, co zostało stworzone"* — stwierdził papież.

Powell zamiast Busha

Jednym z największych zgrzytów szczytu w Johannesburgu jest z pewnością brak prezydenta George'a W. Busha. Żeby umożliwić mu wizytę, przesunięto przecież rozpoczęcie konferencji. Na początkach ubiegłego roku planowano jej zakończenie na 11 września 2002r. Jednak po atakach terrorystycznych na USA uznano, że obchody rocznicy uniemożliwiłyby Bushowi przyjazd do RPA. Konferencję przyspieszono o tydzień, a prezydent Bush i tak nie przyjechał. Marcelo Furtado, działacz Greenpeace mówił w johannesburskim radiu: — *Czy Bush byłby tu przydatny? Tak. Czy jest niezbędny? Nie.*

Wyraził przy tym rozgoryczenie, że głowa najpotężniejszego państwa świata uznała wyjazd na ranczo i dyskutowanie tam kwestii ataku na Irak za ważniejszy od konferencji ONZ.

Na szczęście Amerykanie, zaniepokojeni fiaskiem prac nad „Deklaracją z Johannesburga" (do którego sami się przyczynili), powołali na szefa swojej delegacji sekretarza stanu USA Colina Powella. Oświadczył on, że zrównoważony rozwój ludzkości jest koniecznością także w kategoriach bezpieczeństwa. Nazwał biedę i zanieczyszczenie środowiska zabójcami ludzi, społeczności i całych regionów. Stany Zjednoczone zadeklarowały przeznaczenie w najbliższych latach 5,4 mld USD na poprawę jakości wody w krajach najuboższych i wykorzystanie „czystych źródeł energii".

Ekologiczni inaczej

Oprócz nieobecności Busha w kuluarach komentowano też z sarkazmem brak wyczucia McDonald'sa, koncernu będącego uosobieniem globalizmu. W Norwegii właśnie rozpoczęto promocję nowego hamburgera o nazwie „McAfryka". Kupujący go Norweg — przedstawiciel jednego z najbogatszych państw świata — wyda na tę kanapkę ok. 4 USD. Za dwa razy mniejszą kwotę muszą przeżyć dzień trzy miliardy ludzi w krajach najuboższych, głównie afrykańskich. Po ostrej krytyce (m.in. ze strony Norweskiego Czerwonego Krzyża) hamburgerowy gigant zaproponował wystawienie w swoich restauracjach puszek na datki dla krajów Afryki. Ale tylko w lokalach, gdzie sprzedaje się feralną kanapkę i tylko dopóki jest ona w menu.

Tłumy gości, którzy przybyli do Johannesburga, wydają się odczuwać powagę Konferencji i konieczność osiągnięcia porozumienia. Nie przeszkadza im, że organizatorzy Szczytu dopiero się docierają, nadrabiając zapałem potknięcia. Zdarzali się np. uśmiechnięci, ale nieznający drogi kierowcy, godzinami wożący delegatów pomiędzy oddalonymi o kilkanaście kilometrów obiektami. Zespół tancerzy odzianych w skóry umilał czas gościom czekającym w kilkusetosobowej kolejce po materiały konferencyjne. Oczywiście organizatorzy zmobilizowali nie tylko zespoły taneczne. Nad bezpieczeństwem uczestników czuwa 8,7 tys. ochroniarzy, 10 tys. policjantów, specjalnie szkolone psy i bezpilotowy samolot krążący nad miastem.

Po sobotnim starciu małej grupy antyglobalistów z policją w Johannesburgu władze RPA ostrzegły, że nie pozwolą, by demonstracje zakłóciły szczyt, jak miało to miejsce w Seattle i Genui. — *To nie jest szczyt anarchii* — zapowiedział minister spraw zagranicznych. Policja odcięła luksusowe centrum konferencyjne od pobliskich slumsów. Tylko siedem organizacji uzyskało zgodę na pokojowy przemarsz.

Pierwsze decyzje w Johannesburgu

Porozumienie w sprawie ochrony topniejących zasobów ryb w morzach i oceanach świata zawarli uczestnicy odbywającego się w Johannesburgu Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju.

Porozumienie zakłada m.in. podjęcie działań na rzecz odnowienia zasobów rybnych do 2015r.. Dokumentowi ma towarzyszyć konkretny plan działania, który zostanie przedstawiony pod koniec johannesburskiego spotkania. Jednym z punktów porozumienia jest także zapowiedź stworzenia — do 2012r. — zamkniętych ochronnych stref morskich w różnych punktach świata. Celem jest ochrona ginących gatunków.

Porozumienie wynegocjowane zostało mimo sprzeciwu USA, które wymogły, by w dokumencie znalazło się zastrzeżenie, że działania na rzecz odnowy zasobów rybnych będą prowadzone tylko tam, „gdzie jest to jeszcze możliwe".

Według delegacji amerykańskiej część łowisk — m.in. dorsza u wybrzeży Kanady — jest już wyczerpana i niemożliwe będzie odbudowanie zasobów. Delegacja amerykańska żądała, by zamiast uchwalać nowe ograniczenia, skoncentrować się na realizacji wcześniejszych przepisów w sprawie kwot połowowych.

Według ONZ większość światowych łowisk jest nadmiernie eksploatowana i konieczne są natychmiastowe działania na rzecz powstrzymania rabunkowej gospodarki morskiej.

W szczycie w Johannesburgu biorą udział delegacje ze 189 spośród 194 krajów świata.

Oczekiwania Polaków

Pozarządowe organizacje ekologiczne w Polsce zarzucają rządowi słabe przygotowanie do szczytu w Johannesburgu, a także brak współpracy ze środowiskami ekologicznymi w prezentowaniu polskich problemów ochrony środowiska.

Państwowa delegacja będzie jedyną oficjalną reprezentacją Polski na spotkaniu. Organizacje pozarządowe zarzucały rządowi, że w porę nie zadbał o obecność polskich działaczy ekologicznych na szczycie i postanowiły zwrócić się o pomoc do prezydenta.

Aleksander Kwaśniewski przestrzegał jednak przed wiązaniem ze szczytem w Johannesburgu zbytnich nadziei.

Obrońcy idei szczytu mówią, że dalsze zaniedbywanie problemów środowiska i rozwoju grozi katastrofą. Każdy z wybierających się na szczyt przywódców będzie na kilka minut mógł zabrać głos.

„GW"/ RADIO ZET/ PAP/ BBC/ HE

Musimy zmienić reguły

- uważa deputowany Izby Reprezentantów Walery Frołow

Jak wyglądała droga generała do polityki?

- Od dawna chciałem działać w takim organie, który może wprowadzać zmiany. Kiedy jeszcze byłem dowódcą, zauważyłem ciągle powiększający się nawał problemów, których rozwiązywanie było coraz trudniejsze. Dlatego postanowiłem startować w wyborach do parlamentu, gdzie na odpowiednim poziomie mógłbym szybciej i precyzyjniej pomagać w ich rozwiązaniu. Oczywiście, istnieje możliwość osiągnięcia czegoś podobnego dzięki własnym ambicjom i cechom osobistym w niewielkiej gospodarce. Jednak uczynić to bez zmian w polityce państwowej jest coraz trudniej. Potrzebujemy systemu, który pozwalałby normalnie pracować. Doświadczenie w pracy z ludźmi, przecież w wojsku służyłem przez 35 lat i przeszedłem drogę od szeregowego do generała, bardzo mi się przydało w polityce. Pomogła mi również umiejętność radzenia sobie w sytuacjach ekstremalnych, którą też nabyłem w wojsku.

Generał w polityce to nie jest nowe zjawisko. Jakie postacie polityków „z wojska" są Panu najbardziej bliskie?

- Generał de Gaulle i generał Eisenhower. To są dobre przykłady.

Co Pan myśli o białoruskiej polityce i politykach?

- Kiedy zostałem „szeregowym" deputowanym, w ciągu roku przyglądałem się funkcjonowaniu parlamentu. Wszystko było dla mnie nowe... Nowa działalność, nowi ludzie... W Izbie Reprezentantów często działam wbrew ogólnym tendencjom. Na przykład, spotykałem się nie tylko z deputowanymi parlamentu, nie tylko z ludźmi władzy, a ze wszystkimi politykami, w tym i z liderami opozycyjnych partii politycznych. W ciągu ostatnich miesięcy spotkałem się ze wszystkimi liderami partii, działających na Białorusi. Przecież są to obywatele naszego państwa, nie zważając na to, co o nich mówią. Podjęli trudną decyzję: otwarcie wystąpili przeciwko obecnej władzy. I to należy uszanować. W rozmowach z nimi odniosłem wrażenie, że większość trzeźwo ocenia rzeczywistość. Jednak zauważyłem też pewne słabości — dużą zależność od sił spoza Białorusi, pewien brak politycznego doświadczenia. Podczas tych spotkań odczuwałem nawet pewną zazdrość. Wydawać by się mogło, o co? Na przykład Zjednoczona Obywatelska Partia to przede wszystkim gospodarka i reformy, Białoruski Komitet Helsiński to obrona praw człowieka, Białoruskie Zrzeszenie Dziennikarzy też ma własne atuty... Myślę, że i dalej będziemy współpracować.

Zaczęto nazywać Pana liderem konstruktywnej opozycji, czyli opozycji znajdującej się wewnątrz władzy. Co Pan o tym sądzi?

- U nas jest tak, że nawet gdyby powstało stowarzyszenie miłośników kaktusów, ono też zostałoby uznane za opozycyjne.

Łatwo jest poznać ocenę rzeczywistości przez polityków opozycyjnych. Co innego ludzie na stanowiskach. Będąc przedstawicielem panującej władzy, Pan na pewno wie, jak naprawdę ocenia się rzeczywistość w gabinetach urzędników państwowych.

- Uważam, że będąc bliżej spraw codziennych, ludzie władzy oceniają rzeczywistość niemal tak samo, jak opozycja. Będąc deputowanym, spotykam się nie tylko z robotnikami i rolnikami, ale również z różnymi kierownikami: od brygadzisty do kierownika obwodu. Jestem pewien, że oceniają dzisiejszą sytuację adekwatnie. Ale wypowiedzieć się nie mogą. Przecież zostaną zwolnieni z pracy i gdzie mają pójść? Ci ludzie nie mają oparcia. Nie mogą pójść za opozycja. bo ci chłopcy są zbyt słabi. Rosja też nie jest oparciem. Na ostatnich wyborach wyraźnie podtrzymała Łukaszenkę. Niedawno spotkałem pewnego człowieka, który powiedział: *„Już nie mogę dłużej"*- i pokazał mi podanie o zwolnienie na własne życzenie. Powiedziałem mu: *„Nie śpiesz się, przecież nie pierwszy rok pracujesz w warunkach totalnej głupoty"*.

Jednak teraz, kiedy stanowisko Rosji do reżimu białoruskiego zaczyna się zmieniać, pojawiają się nowe szanse na rozwiązanie obecnej sytuacji.

- Też tak uważam. Wystarczy już rzucania słów na wiatr! Rosja precyzyjnie określiła swoją pozycję i jestem za to bardzo wdzięczny Putinowi. Przecież swoją wypowiedzią, tym projektem integracji, wymusił obudzenie się własnej godności w Białorusinach. Kilka lat temu każdy chylił się ku Rosji. Teraz ludzie zorientowali się, że własne państwo ma pewną wartość. Uważam, że Putin dobrze rozumiał, że dla nas ta propozycja jest nie do przyjęcia. Oprócz tego, po co Rosjanom problemy z kolejnymi nacjonalistami, którzy w tym wypadku rzeczywiście mieliby powód do namawiania ludzi do jakichś nieprzemyślanych działań?

Walery Frołow

fot. A. ODLANICKI

Kiedy startował Pan w wyborach do parlamentu, przewodniczącym Obwodowego Komitetu Wykonawczego był Aleksander Dubko, bliski Pana przyjaciel, dlatego...

- Dlatego miałem lepiej, niż inni kandydaci.

Był Pan człowiekiem władzy. Co się stało, że teraz Pan występuje przeciwko niej?

- Nic nadzwyczajnego się nie stało. Jeżeli wcześniej siedziałem w swojej organizacji i miałem dość wąski zakres działalności, to jako deputowany spotykam się z różnymi ludźmi. Kiedy widzi się rzeczywistość w całej jej obrzydliwości, u każdego normalnego człowieka może powstać tylko taka reakcja. Co się tyczy Aleksandra Dubko, był moim bardzo bliskim przyjacielem. Bardzo tym się szczycę. Mieszkał obok mnie. Opowiem historię naszego sąsiedztwa. Był wówczas już kierownikiem obwodu, a wciąż mieszkał w Wercieliszkach. Kiedyś po wspólnym wyjeździe na ryby, wracaliśmy do domu. Powiedział, że warto przeprowadzić się do Grodna. *„Jedziemy, pokażę, gdzie będziesz budował dom"* — powiedziałem mu. Przyjechaliśmy do mnie. Zapytał: *„Po co mnie tu przywiozłeś?"* Odpowiedziałem, że podwórko podzielimy na pół i będzie miał miejsce na dom. Tak został moim sąsiadem. Był wielkim człowiekiem i jeżeli przez tyle lat byłem jego przyjacielem, to muszę mieć pewną wartość jako człowiek. Wielokrotnie mówił mi to, czego nie mówił innym. Czasem mówiłem: *"Co ty mówisz, zwariowałeś, uważaj, z tym nie ma żartów"*. Dobrze zapamiętałem nasze ostatnie spotkanie. W piątek byliśmy razem na meczu koszykówki i przy pożegnaniu powiedziałem, że jutro go odwiedzę. Odpowiedział, że nie trzeba, bo będzie pracował, musi się przygotować do posiedzenia Prezydium Rady Ministrów. Mówił, że jest bardzo zmęczony, że ma dość, że chce z tym skończyć. *"Pomyśl sto razy, nim cokolwiek powiesz"*- powiedziałem wtedy. Dlatego wiem to, o czym myślał naprawdę, a nie to, co zmuszony był mówić na zebraniach. Nawet w tych warunkach próbował prowadzić własną linię i to się mu udawało. Dlatego tak go szanują.

Czy wpłynęła na dzisiejszą Pana działalność śmierć Aleksandra Dubko?

- Tak. Przecież dobrze zapamiętałem, co mi powiedział przed śmiercią. Kiedyś przeczytałem, co pisał o mnie Manaew, że *"odemokratyzowałem się"*... Studiowałem w Akademii Sztabu Generalnego w latach 1989-1991, czyli na fali demokratyzacji. Wtedy w swojej grupie byłem uważany za ultrademokratę. Potem trafiłem do Wilna i przy zetknięciu z tą uliczną chamską demokracją życie trochę poprawiło moje poglądy. Zresztą wojsko nie jest instytucją, która korzystnie wpływa na rozwój demokratyczności.

Jak Pan teraz ocenia to, co wtedy odbywało się na Litwie?

- Dzięki Bogu nie byłem tam w czasie styczniowych wydarzeń. Przyjechałem do Litwy później. Myślę, że udało mi się nawiązać dobre stosunki z Landsbergisem. Do niepodległości Litwa szła długo. Zawsze były tam ku temu tendencje ... Ale i ludzi, którzy byli przeciwko, też było dużo. Musiałem tam pracować pewien czas z OMON-em. Zabrałem ich do naszego miasteczka wojskowego, bo nie mieli gdzie się podziać. Spotykali ich tłumy ludzi, prawie każdy miał dla nich chleb, kiełbasę albo wodę mineralną... Kiedy rozmawiałem z tymi OMON-owcami, doszedłem do wniosku, że to wspaniali ludzie. Działali tak, jak mógł działać OMON w ówczesnych warunkach, a potem okazali się nikomu nie potrzebni. Tydzień po sierpniowej próbie przewrotu z inspekcją do nas przyjechał przedstawiciel z Moskwy. Spotykałem go, w drodze powiedział: *"Przyjechałem sprawdzić, jak zachowywaliście się tu podczas GKCZP"*. - *Zachowywaliśmy się jak normalni ludzie. Otrzymaliśmy rozkaz, więc musieliśmy go wykonać* - odpowiedziałem. Kiedy przyjechaliśmy do sztabu, powiedziałem oficerom, że przyjechał kolejny generał, który chce dowiedzieć się o naszych działaniach podczas GKCZP. *"Chce ktoś z nim porozmawiać?"* — zapytałem. No i dwaj oficerowie, jednym z nich był Maschadow, poszli z nim porozmawiać. Nie wiem o czym mówili. Ale potem szybko wyjechał... W ostatnim dniu mojego pobytu na Litwie Litwini mieli mi wręczyć kwiaty, co prawda nie pojechałem na tę uroczystość.

Służył Pan razem z Asłanem Maschadowem?

- Tak, byłem jego przełożonym. Wtedy był przykładem oficera. Profesjonalista, dobry organizator... Kiedy żegnaliśmy się, a Maschadow postanowił wrócić do Czeczenii, napisał mi swój adres i powiedział, że zawsze będę u niego mile widziany. I co polityka z ludźmi wyprawia! Jednak skoro już wlazłem w tę politykę, będę starał się zachować wartości, jakie przysługują oficerowi: ofiarność, porządność, odpowiedzialność...

Jak ocenia Pan działalność Izby Reprezentantów?

- W czasie trwania ostatniej sesji parlamentu na moim stole leżał cały stos projektów ustaw. Postanowiłem ich rozłożyć według komisji parlamentarnych. I okazało się, że najwięcej ustaw ma Komisja ds. Bezpieczeństwa, a Komisje ds. Przemysłu czy Gospodarki Rolnej nawet w setnej części nie są tak aktywne. Komisja ds. Gospodarki ma przygotowany tylko projekt ustawy "O bezpieczeństwie ekonomicznym"! Taki jest poziom pracy naszego parlamentu. Większość deputowanych to normalni sympatyczni ludzie. Musimy po prostu zmienić reguły i zaktywizować ich.

W Izbie Reprezentantów są grupy deputowanych. Jest Pan liderem jednej z takich grup.

- W parlamencie mamy 4 grupy. Kiedy postanowiliśmy założyć pierwszą grupę deputowanych, chcieliśmy ją nazwać "Jedność". Ale w tym wypadku aparat parlamentu nas "wyrolował". W dniu, kiedy mieliśmy ogłosić powstanie grupy, powstała, z wykorzystaniem sztuczek administracyjnych, grupa deputowanych o takiej samej nazwie. Czyli kompletna bzdura — dwie grupy o takiej samej nazwie. Nie mogliśmy przewidzieć takiego chamstwa. Teraz w parlamencie jest 4 grupy. Wspomniana już "Jedność", oprócz tego Grupa Wspomagania Reform Ekonomicznych i "Europa — nasz wspólny dom" — oni są za niewiadomo jaką przyjaźnią — i nasza grupa "Republika". Myślę, że nasza grupa jest bardziej aktywna, stawia przed sobą bardziej konkretne zadania. Ludzie się połączyli nie według jakichś tam poglądów politycznych, a według sympatii. Chodzi tu nie tylko o zachowanie, ale też i poglądy na życie. Pracujemy w kierunku połączenia grup deputowanych. Już kilkakrotnie mówiłem ludziom z grupy "Europa — nasz wspólny dom" o tym, że mi bardzo się podoba nazwa "Republika — nasz wspólny dom". Niektórzy z nich uważają, że wcześniej lub później dojdzie do połączenia.

Pan jest deputowanym od rejonów grodzieńskiego i brzostowickiego, mieszka na tych terenach dużo Polaków, działa Związek Polaków na Białorusi. Czy zwracano się do Pana w sprawie poparcia praw mniejszości polskiej? Może pomógł Pan kiedyś w podobnej sprawie?

- Nie. Nigdy do mnie nikt w takiej sprawie się nie zwracał.

Dziękuję za rozmowę

rozmawiał
Andrzej ODLANICKI

Ceny paliw 29 sierpnia 2002			
AI-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu "Biełnieftiechim"			
665 0,30*	830 0,35*	950 0,40*	640 0,27*
Stacje kompanii "LUKOIL"			
645	810	930	630

** cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny*

Kurs walut Banku Narodowego 29.08.2002				
USD	LIT	RUR	PLN	EURO
1846,00	521,25	58,50	442,95	1813,00

Informacji udzieliła służba
SPAS001 tel. 001

AKTUALNOŚCI

DSPOŁECZEŃSTWO STARZEJE SIĘ

Białoruś jest krajem o jednym z najniższych przyrostów naturalnych w Europie oraz na świecie. Według danych za 2000r. współczynnik urodzeń wyniósł 9,4 proc., gdy średnio na świecie wynosił 25 proc., a w Europie - 11 proc. Takie statystyki zostały przedstawione przez ONZ.

Zgodnie z dynamiką liczby mieszkańców, ujemny przyrost naturalny na Białorusi został po raz pierwszy odnotowany w 1995r. Na 1 stycznia 2002r. na Białorusi żyło 9 mln 990 tys. obywateli. Według raportu ONZ, wydłuża się długość życia w miastach, jednak generalnie posiada charakter ujemny. Białoruś w 1997r. odnotowała najniższy wskaźnik urodzeń w swojej historii — 8,8 na 1000 osób. Natomiast, wskaźnik zgonów wynosił w 2000r. 14,2 na 1000 osób.

ŁUKASZENKO TRACI POPARCIE

Prezydent Białorusi Aleksander Łukaszenko, odrzucając propozycje Władimira Putina przyłączenia się Białorusi do Rosji - stracił poparcie społeczne w swym kraju.

Taką opinię wydał we wtorek dyrektor białoruskiego Niezależnego Instytutu Socjalno-Ekonomicznych i Politycznych Badań Oleg Manajew. Zdaniem Manajewa, na Białorusi może teraz pojawić się polityk, będący alternatywą dla prezydenta Aleksandra Łukaszenki. W wywiadzie dla „Diełowoj Gaziety", Manajew przytoczył badania swojego instytutu, z których wynika, że w ciągu ostatnich 2 lat poparcie dla zjednoczenia Białorusi z Rosją wzrosło z 41 do prawie 54 proc. Jest to związane z polityką, prowadzoną przez prezydenta Rosji Władimira Putina. Wielu Białorusinów,którzy chcą demokratycznych i rynkowych reform, wiąże swoje nadzieje z Rosją — powiedział białoruski socjolog.

PAP/RADIO RACJA/ AO

Pierwsze owoce współpracy

Eksperyment w Iwieńcu może doprowadzić do powstania szkoły dwukulturowej

W czasie, kiedy pertraktacje z władzami obwodu grodzieńskiego w sprawie budownictwa szkoły dwukulturowej w Werenowie stanęły w miejscu, pojawiła się możliwość powstania podobnej szkoły w Iwieńcu, w obwodzie mińskim. Przynajmniej Kuratorium Oświaty i władze miejscowe nie sprzeciwiają się temu.

- Jeżeli będzie zainteresowanie ze strony rodziców, nie widzimy żadnych ku temu przeszkód — powiedział **Głosowi** Wikiencij Gardyniec, kierownik Kuratorium Oświaty rejonu wołożyńskiego. „*Mamy odpowiednią ilość podań od rodziców*" — zapewnia Piotr Bibik, dyrektor szkoły średniej w Iwieńcu.

25 sierpnia br. wizytę, celem której było zapoznanie się z sytuacją na miejscu, złożyła w Wołożynie i Iwieńcu Anżelika Borys, kierownik Działu Oświaty Związku Polaków na Białorusi. Okazało się, że Wikiencij Gardyniec już rozwiązał problem braku nauczycielki języka polskiego. "*Zwróciłem się do Ministerstwa Oświaty i skierowano do nas młodą absolwentkę Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego. W tym roku ukończyła studia z wyróżnieniem*" — oznajmił. Następnie razem z Anżeliką Borys odwiedził szkołę w Iwieńcu. W tym roku szkoła ma przyjąć 850 uczniów. Klasy są przepełnione i zajęcia są prowadzone w dwie zmiany. Nie nowy, ale bardzo zadbany budynek szkoły mieści się niedaleko od centrum Iwieńca. Nie zważając na wakacje, na korytarzach jest pełno dzieci. "*Ostatnie dni przed rozpoczęciem roku szkolnego to bardzo gorąca pora*" — mówi Piotr Bibik. Uczniowie odbywają praktykę letnią, otrzymują podręczniki. Obecnie w iwienieckiej szkole nauka języka polskiego jest prowadzona w kółkach oraz na zajęciach fakultatywnych.

- Jesteśmy zainteresowani współpracą. Oprócz tego rodzice są zadowoleni z nauki języka polskiego — mówi dyrektor szkoły.

Anżelika Borys i Wikiencij Gardyniec

- Forma szkoły dwukulturowej zezwala na naukę języka ojczystego na odpowiednim poziomie. Dzieci będą miały perspektywy. Jeżeli zechcą, będą zdawały egzaminy na studia do Polski,ponieważ bez przeszkód będą mogły zdawać na uczelnie wyższe na Białorusi, wszystkie przedmioty ścisłe będą prowadzone według życzenia rodziców w języku białoruskim albo rosyjskim. Nauka odbywać się będzie zgodnie z programem rozpracowanym i zatwierdzonym przez Ministerstwo Oświaty RB — tłumaczyła Anżelika Borys. Oprócz tego problemem zabezpieczenia dydaktycznego zajmować się będzie Dział Oświaty ZPB. Zajęcia mogłyby się odbywać w Domu Polskim, który już jest prawie wybudowany. "*Mamy odpowiednie pomieszczenia dla 3 klas*" — mówi Teresa Sobol, prezes Oddziału ZPB w Iwieńcu. W warunkach przepełnienia klas dyrekcja jest zainteresowana podobnym rozwiązaniem. Nie mają też zastrzeżeń co do dwukulturowości przyszłych klas. "*Mamy odpowiednią ilość podań do zerówki na naukę języka polskiego. Na zebraniu rodzicielskim sam zaproponuje im takie rozwiązanie*"- mówi dyrektor. Jednak najważniejsze, że ludzie są zainteresowani nauką języka ojczystego. "*Inaczej być nie może, przecież około połowy mieszkańców Iwieńca to Polacy, a w okolicznych wsiach procent ludności polskiej może być nawet większy*" — uważa Teresa Sobol.

Po wizycie w szkole dyrektor pokazał przedszkole, gdzie już w tym roku szkolnym może rozpocząć naukę klasa pierwsza, której nauczanie będzie się odbywało według nowego programu. Następnym punktem wizyty był Dom Polski. "*Od dawna marzyliśmy o Domu Polskim w Iwieńcu. Jednak dopiero teraz budownictwo jest skończone. Pozostały tylko prace kosmetyczne i ostateczne robienie porządków*" — powiedziała **Głosowi** Teresa Sobol. Ale nawet w beczce miodu zdarza się łyżka dziegciu. "*Powstały problemy ze strażakami. Żądają od nas zapłacenia procentu od wartości remontu na swoje utrzymanie. Chodzi o dużą sumę, nawet kilka tysięcy dolarów. Takich pieniędzy nie mamy. Będę się w tej sprawie zwracała do Komitetu ds. Religii i Mniejszości Narodowych. Mam nadzieję, że zwolnią nas od płacenia tej kwoty*" — powiedziała **Głosowi** Teresa Sobol.

- Głównym wynikiem dzisiejszego spotkania jest to, że doszliśmy do porozumienia. Taka dwukulturowa szkoła jest dla nas mozliwa do przyjęcia o tyle, o ile odpowiada programowi nauczania oraz chęciom rodziców — powiedział **Głosowi** Wikiencij Gardyniec.

- Powstała klasa będzie załącznikiem powstania szkoły dwukulturowej. W zależności od zainteresowania, ilość klas, w których nauczanie będzie się odbywało według tego modelu, może się zwiększać" — powiedziała **Głosowi** Anżelika Borys.

Na początku września w iwienieckiej szkole odbędzie się zebranie rodzicielskie, na którym rodzice zadecydują o rozpoczęciu się eksperymentu w iwienieckiej szkole..

Andrzej ODLANICKI

MIŃSK

Specjalizacja - polski

Już za kilka dni Alma Mater otworzą swe drzwi dla słuchaczy. Dziewczyny i chłopcy po raz pierwszy wejdą na schody Uniwersytetu Pedagogicznego im. Maksyma Tanka, aby studiować na kierunku polonistyki ww. uczelni.

Ten kierunek istnieje od 8 lat, już 3 razy absolwenci polonistyki ze wzruszeniem otrzymywali dyplomy. Na razie nie jest to odrębna katedra polonistyczna, istnieje jako specjalizacja na Wydziale Filologii Białoruskiej.

Historia kierunku z nauczaniem języka polskiego zaczęła się w latach 90., kiedy to na odradzającej się Białorusi powstawały związki, jednoczące Polaków, a razem z tym polskie szkoły i klasy w miastach i miasteczkach naszego państwa.

Pytano wtedy: „*Gdzie są nauczyciele, fachowcy, którzy mogliby otworzyć przed dziećmi piękny świat ojczystej mowy i kultury?*" Z zamiarem kształcenia własnej kadry na Uniwersytecie Pedagogicznym w Mińsku został stworzony odrębny kierunek. Jak opowiada kierownik katedry Andrzej Michajłow, początki były bardzo trudne. Nikt jeszcze nie miał pojęcia, jak ułożyć program na 5 lat nauki, jakie przedmioty muszą być wykładane i kto będzie to robił. Teraz to już popularny wydział ze swoim oddzielnym pomieszczeniem, ze swoimi tradycjami.

Kierunek nie można nazwać dużym: corocznie przybywa ok. 25 chętnych studiować język polski. 90 proc. z nich pochodzą z rodzin katolickich, polskich i już mieli do czynienia z językiem polskim w szkołach na zajęciach fakultatywnych. Możliwe, że w przyszłości zostanie to głównym kryterium dla dopuszczenia do egzaminów wstępnych na ten kierunek w celu zminimalizowania różnic w wiedzy studentów. Na razie, żeby studiować polonistykę wystarczy zdać 3 egzaminy — pisemny język białoruski, literaturę białoruską i język obcy.

Choć wydział polonistyki jest jeszcze młody, jednak rozwija się bardzo dynamicznie, staje się centrum wymiany wiedzy polskich i białoruskich naukowców. Już od kilku lat profesorzy z rozmaitych uczelni wyższych w Polsce przyjeżdżają tu z wykładami. Dzięki współpracy ze Studium Nauczania Języka Polskiego dla Obcokrajowców przy Uniwersytecie w Lublinie, został opracowany nowy program lekcji, zwiększyła się ilość zajęć praktycznych z języka polskiego, pojawiły się nowe przedmioty — krajoznawstwo, fonetyka, historia języka polskiego, które również będą wykładane przez zaproszonych naukowców z uniwersytetów w Warszawie, Katowicach, Lublinie, Wrocławiu. Są tacy oddani ludzie, jak profesor Mazur z Lublina, który przyjeżdża i pomaga absolutnie bezpłatnie.

Ogromny wkład w rozwój kierunku polonistyki zrobił Piotr Gamarek, razem z kierownikiem katedry Andrzejem Michajłowym zaczynał tę sprawę na uniwersytecie w Mińsku. Znaleźli pomieszczenia, gdzie teraz odbywają się zajęcia, nawiązywali kontakty z uczelniami w Polsce, przywozili pierwsze książki, kasety video, podręczniki.

Dzisiejsi absolwenci tego kierunku to fachowcy, odbywają praktyki na uniwersytetach w Polsce, otrzymują zaproszenia do Akademii Nauk, wielu z nich pisze prace doktoranckie, a wielu już pracuje na "rodzimym" kierunku jako wykładowcy.

Ten kierunek polonistyczny nie jest jeszcze jednym grzybem po deszczu, ale niezaprzeczalnym dowodem na to, że nauka języka polskiego, poznawanie kultury Polski, jej historii i tradycji jest dzisiaj niezbędnym elementem dla tych, kto czuje się Polakiem i tych, kto po prostu chce związać swe życie z polszczyzną.

Julia JASIŃSKA

Rektorat Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego

UCZELNIE

Vivat akademia

Jakie skojarzenia budzi lato? Dla słuchaczy „Akademii Nieświeskiej" lato to czas nauki, chociaż niezwykły, bo połączony z dalekimi podróżami, poznaniem nowych przyjaciół, takich samych zapaleńców, oddanych wielkiej pasji — krajoznawstwu.

W 1994r. w wyniku zawartego porozumienia Ministerstwo Kultury i Sztuki RP oraz Kultury i Druku RB powołano do życia formalną szkołę letnią o randze studiów podyplomowych — „Akademię Nieświeską", której organizację powierzono Ośrodkowi Ochrony Zabytkowego Krajobrazu w Warszawie i Instytutowi Problemów Kultury w Mińsku. A idea takiej szkoły powstała jeszcze w 1990r., kiedy to mianowicie przedstawiciele warszawskiego ośrodka, przebywając wówczas na Białorusi, patrząc na niedopuszczalne zaniedbanie dworków byłej szlachty, cmentarzy, historycznych parków, zadecydowali, iż konserwacja starodawnych zabytków, odrodzenie wspólnej spuścizny, które niegdyś łączyły nasze narody, jest sprawą niezbędną i naglącą.

Wiceministrowie Kultury Białorusi i Polski zostali współprzewodniczącymi Rady Naukowej tej niezwykłej szkoły.

Pierwszy kurs był finansowany z funduszy Pełnomocnika Rządu ds. Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za granicą i był całkiem poświęcony teorii i praktyce ochrony krajobrazu oraz ogrodów i parków.

- To był niezapomniany czas — mówi jedna z organizatorów ze strony białoruskiej, pracowniczka Instytutu Problemów Kultury Tatiana Turko. — *Trzy tygodnie poświęcone zostały starodawnym parkom i ogrodom Polski, piękno których z wielkim sentymentem pokazywali nam nasi polscy wykładowcy. Zwiedziliśmy chyba najładniejsze i najbardziej malownicze zakątki Polski — siedzibę Radziwiłłów w Nieborowie, Arkadię, oczywiście Park Łazienkowski w Warszawie, Wilanów... I chociaż w dzień robiliśmy niemal 400 km autobusem, jednak uważam, że ta podróż była najpiękniejszym przeżyciem dla wszystkich nas, wykładowców i, oczywiście, słuchaczy.*

A słuchaczy w tej niezwykłej akademii — 13. Wśród nich i Białorusini, i Polacy, i Litwini, i Ukraińcy...

Trafić na prestiżową listę słuchaczy nie jest łatwo. I chociaż organizatorzy nie stawiają limitu wiekowego, trzeba jednak mieć dostateczne doświadczenie w pracy zawodowej. Rejonowe ośrodki konserwacji zabytków lub Ministerstwa Kultury innych państw wyłaniają najbardziej zdolnych, energicznych.

Zajęcia corocznie odbywają się w innych miejscowościach i nawet krajach. Letnie sesje już odbyły się w Nieświeżu, Brześciu, Białymstoku. Teraz zebrali się w Mińsku na cykl lekcji i seminarium na temat ochrony i konserwacji zabytkowych cmentarzy. Wybitni polscy historycy sztuki i pracownicy archiwum omawiali zasady opieki nad cmentarzami, stan licznych nekropolii w sąsiednich krajach. Wśród naukowców był Andrzej Michałowski, dyrektor Ośrodka Ochrony Zabytkowego Krajobrazu w Warszawie, członek Światowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS. 42 lata swej działalności Andrzej Michałowski poświęcił badaniom i zachowaniu zabytków, teraz pragnie przekazać swą wiedzę i doświadczenie kursantom Akademii. Podczas inauguracji VIII kursu, 10 lipca br., nadano mu honorowy tytuł Profesora Białoruskiego Instytutu Problemów Kultury.

Teoretyczne zajęcia, studialne objazdy zabytkowych cmentarzy Białorusi, rzeczowe dyskusje i ćwiczenia terenowe wypełniły ten letni semestr, i chociaż upalna pogoda czasami się dawała we znaki, ale humor i dziarski zapał dopisywał cały czas. To była szczęśliwa możliwość pogłębić swą wiedzę, poznać zasady tradycji polskiej szkoły ochrony zabytków, uznanej na całym świecie. Ogromne osiągnięcia w odbudowie zabytkowych starówek w wielu miastach, pieczołowita troska o każdy zamek, dworek i kapliczkę, inwentaryzacja cmentarzy i ochrona prawa pomników — wszystko to stanowi istotę tej popularnej szkoły.

Wielu słuchaczy, a trzeba zauważyć, że są to ludzie obeznani w tej dziedzinie, zgodnie twierdzili, że mianowicie możliwość bezpośrednich kontaktów z polskimi naukowcami zadecydowała o rekrutacji na tę Akademię.

Na miłej uroczystości zakończenia kursu Andrzej Michałowski zaprosił wszystkich słuchaczy w następnym roku, w maju, do Warszawy, gdzie będzie zorganizowana niezwykła konferencja, na którą zbiorą się wszyscy absolwenci "Akademii Nieświeskiej" za całe lata jej istnienia. A to już prawie 100 osób, z których są bardzo dumni wykładowcy. A na dodatek przyszli absolwenci będą przedstawiać tam, w Warszawie, przed międzynarodową komisją swoje prace dyplomowe. I tu trzeba zanaczyć, że dyplom "Akademii Nieświeskiej" jest uznawany w całej Europie.

Julia JASIŃSKA

POLSKA SZKOŁĄ SPOŁECZNA
ZWIĄZKU POLAKÓW w GRODNIE
Ogłasza rekrutację uczniów 7-11 klas
na rok szkolny 2002/2003

Zajęcia odbywają się w grupach 10-15 osobowych w budynku Polskiej Szkoły w Grodnie (ul. Kurczatowa 43) w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne.

Program przewiduje zajęcia z gramatyki języka polskiego, literatury, historii Polski oraz zajęcia fakultatywne z geografii i matematyki. W ciągu 6 lat istnienia, w szkole utrwaliły się pewne tradycje. Dobre wykształcenie i bogate doświadczenie nauczycieli gwarantują wysoki poziom nauczania. Wielu absolwentów szkoły obecnie studiuje w Polsce. Co roku uczniowie Szkoły Społecznej wyjeżdżają na wycieczki i obozy do najpiękniejszych miejscowości Polski.

Podania są przyjmowane w Dziale Oświaty ZPB (ul. Dzierżyńskiego 32, tel. 73-81-50 lub 72-00-62)

Pamięć i wybaczenie

Zjazd Rodzin Osadników Wojskowych Grodzieńszczyzny

Po raz piąty zebrali się potomkowie rodzin osadników przedwojennych z Grodzieńszczyzny na zjazd, który trwał w dniach 22-24 sierpnia br. Stowarzyszenie Rodzin Osadników Wojskowych i Cywilnych Kresów Wschodnich, które zostało założone przy Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska" w Warszawie, przeprowadziło 3 światowe zjazdy osadników, a niezależnie od tego grupa przedstawicieli rodzin osadników z Grodzieńszczyzny organizuje co dwa lata zjazdy na Białorusi.

- Kiedy zaistniała możliwość odwiedzania tego terenu większymi grupami, zaczęliśmy organizować zjazdy chętnych, którzy mają tu groby swoich bliskich oraz tych, którzy tam mieszkali i chcą zobaczyć, gdzie się urodzili, spędzili swoje dzieciństwo — mówi Antoni Tomczyk, wiceprezes Stowarzyszenia Rodzin Osadników, inicjator zjazdów.

Stowarzyszenie skupia ok. 400 członków z różnych krajów świata — Nowej Zelandii, Kanady, Stanów Zjednoczonych, Anglii, Francji oraz z Polski. Rodziny osadników wojskowych były deportowane z Kresów Wschodnich podczas pierwszej deportacji - 10 lutego 1940r., poprzez Syberię, częściowo z Armią Andersa przeszły na stronę perską i stamtąd rozproszyły się po świecie, nie wszystkie powróciły do kraju. Dzisiaj wiele z nich należy do stowarzyszenia. Zarząd rekrutuje się głównie z pochodzących z Grodzieńszczyzny, więc wewnątrz stowarzyszenia została wyodrębniona grupa — Ognisko Rodzin Osadników z Grodzieńszczyzny, głównie z trzech osad: Budowli, Rokicia i Lerypola. Przewodniczący tej grupy Antoni Tomczyk wspomina:

© T.ZALESKA

Antoni Tomczyk

- Urodziłem się w osadzie, ojciec był legionistą, uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej w 1920r. W dniach 22-23 września 1939r. komunistyczne bojówki przygotowane przez sowieckie specjalne służby przystąpiły do działań, do tzw. porządkowania tych terenów, zaczęły mordować patriotów polskich. W Lerypolu zamordowano 11 osób, w tym i mego ojca, w Budowli — 7... Sporo osób się ukryło, uciekło i jakoś przeżyło. Są groby zbiorowe — na osadzie w Lerypolu, po której teraz nie pozostało śladów. Druga mogiła zbiorowa znajduje się na cmentarzu w Żydomli.

Przedstawiciele stowarzyszenia, przyjeżdżając na nasze tereny, zacieśnili przyjazne stosunki z Białorusinami z sąsiadujących z byłymi osadami wiosek.

- Nasze nastawienie jest takie od początku — mówi Antoni Tomczyk. — *Zbrodni i morderstw naszych bliskich dokonali nie Białorusini jako naród, działający przeciwko Polakom, tylko byli ludzie-narzędzia sowieckich służb specjalnych. Obwiniamy raczej w tej zbrodni sowiecki totalitaryzm. W Budowli wielu osadników uratowało się dzięki temu, że Białorusini z okolicznych wiosek ukrywali Polaków, pomagali. O tym pamiętamy. W Sawolówce, gdzie wielu rodaków znalazło schronienie podczas rozpraw z Polakami, ufundowaliśmy tablicę pamiątkową, którą zawsze odwiedzamy. Ma ona upamiętniać szlachetne czyny tych ludzi, którzy nie ulegli tej sowieckiej propagandzie nienawiści do Polaków. Morderstwa osadników traktujemy m.in. jako odwet sowietów za klęskę w 1920r., za przegraną nad Niemnem.*

W ramach trzydniowego pobytu kikunastoosobowej grupy przedstawicieli rodzin osadników znalazło się zwiedzanie Grodna, w drugim dniu — msza św. z Żydomli w intencji rodzin osadników, składanie kwiatów i modlitwa przy grobach w Żydomli i Lerypolu, a także biesiada przy ognisku w Jurewiczach nad rzeką Pyranką, rozmowy sąsiedzkie.

- W naszej grupie są przeważnie dzieci osadników — mówi Antoni Tomczyk. - *Ale spełnia się łączność pokoleń. Na przykład wnuk Szuby, zamordowanego osadnika z Budowli, przywiózł swoich dzieci. Tak jest troje prawnuków w naszej grupie. Więc staramy się, żeby oni przejęli od nas ten zwyczaj pielęgnowania grobów swoich przodków. W Polsce jest mocno zaszczepiony obowiązek moralny opieki grobów zmarłych. Chcemy, aby przyjeżdżali, odczuwali potrzebę wewnętrzną spotykania się z sąsiadami swoich ojców, dziadków. Blisko współpracujemy z Polakami, mieszkającymi na Białorusi, z Tadeuszem Jurowskim, który jest z nami od pierwszego zjazdu, z rodziną Ady i Jana Jakołcewiczów. Myślę, że będziemy nadal przyjeżdżać, pielęgnować te groby. Jak w pieśni o Monte Cassino: „Ta ziemia do Polski należy, choć Polska daleko jest stąd" — to można powiedzieć i o ziemi, na której są pogrzebani nasi bliscy. Powinniśmy o tym pamiętać.*

Tatiana ZALESKA

W ODDZIAŁACH ZPB

Modlitwa śpiewana

W dniach 10-15 lipca br. w Mohylewie odbył się X Międzynarodowy Festiwal Muzyki Duchowej „Mahutny Boża". Członkowie jury (goście z Polski) jak w zeszłym roku rozmieścili się w pokojach gościnnych Domu Polskiego.

Na jubileuszowy festiwal w tym roku przyjechała rekordowa ilość chórów, zespołów i wykonawców, w tym chór akademicki „Collegium cantorium" z Częstochowy, dziecięcy chór „Echo" z Kalisza, Chór Akademicki Politechniki Warszawskiej i „Lira" z Warszawy oraz kilka polskich wykonawców.

Chrześcijanie wszystkich wyznań oraz po prostu ludzie dobrej woli, którzy jeszcze nie ukształtowali się w swoich stosunkach do wiary, zebrali się razem, aby śpiewem wyrazić swoją miłość do życia i jego Stwórcy, żeby wezwać do zjednoczenia w radości każdego dnia pokojowego, aby wysławić duchowość w człowieku.

Prawie tydzień trwały konkursowe słuchania chórów, solistów, zespołów w różnych nominacjach i przez ten czas miasto znajdowało się w świetle muzyki. Nagroda dla wszystkich uczestników to możliwość śpiewania razem, wzbogacanie się duchowe i zawodowe.

13 lipca br. z inicjatywy ks. pr. Romana Foksińskiego w Domu Polskim w Mohylewie w ramach X Międzynarodowego Festiwalu „Mahutny Boża" odbył się Dzień Kultury Polskiej. Do imprezy zostały zaproszone polskie chóry, które w ten dzień znajdowały się w mieście i miały możliwość wieczorem po swoich występach przyjść do Domu Polskiego.

Program imprezy przewidywał wspólny występ zespołów Domu Polskiego i chórów polskich. Biorąc pod uwagę ilość zaproszonych (ponad 130 osób), gości i członków stowarzyszenia postanowiliśmy przeprowadzić to spotkanie na podwórku. Do tej pory nie robiliśmy na wolnym powietrzu takich przedsięwzięć, więc trzeba było przewidzieć wszystkie możliwe pomyłki.

Naprawdę, atmosfera spotkania była wspaniała! Liczni widzowie obserwowali występy teatru „Gracja i Plastyka", zespołu dziecięcego polskiej pieśni ludowej „Maszeka", któremu pomagały śpiewać chóry z Polski. Tatiana Wierbicka i Wiktoria Masalska czytały wiersze. Po raz pierwszy zespół taneczny w pięknych strojach tańczył mazura i krakowiaka.

Kiedy zabrzmiała duchowa muzyka w wykonaniu chórów: akademickiego „Collegium Cantorium" z Częstochowy, Akademickiego Politechniki Warszawskiej i „Liry" z Warszawy, nikt nie został obojętny.

W drugiej części spotkania obecni zostali zaproszeni do stołów na kiełbaski. Każdy mógł wybrać sobie coś smacznego z jedzenia i picia.

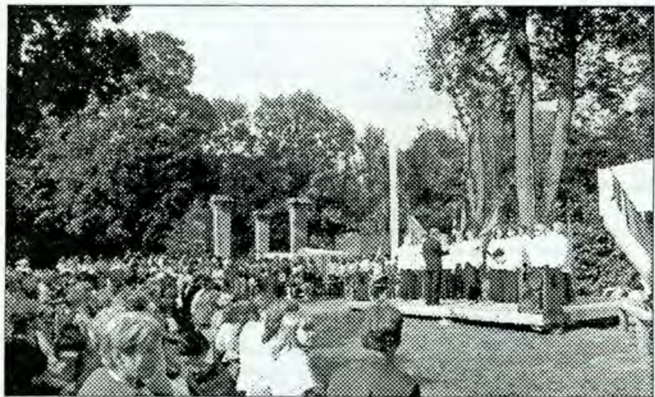
Podczas części rozrywkowej z wielkim zainteresowaniem polscy goście tłumaczyli przysłowia z języka rosyjskiego na polski, a podczas części muzycznej mogli potańczyć.

Nie można w dwóch słowach napisać, jak odbywała się ta impreza. Wszędzie były szczęśliwe twarze, pieśni chórowe brzmiały tak bosko! Zdanie wszystkich: zrobić takie spotkania tradycyjnymi tak w ramach festiwalu, jak i podczas przyjazdów do Mohylewa zespołów z Polski.

Siergiusz MARSZAŁKOWSKI

Jednocząca moc kanału

Kanał Augustowski w kulturze trzech narodów

© T.ZALESKA

ciąg dalszy ze str. 1

Krystyna Witowicz

- Wszystko się zaczęło od dyskusji z moim mężem Franciszkiem Witowiczem. Kanał Augustowski wiele znaczył dla naszej rodziny, czuliśmy, że należy coś uczynić, by ożył. Marzyliśmy, by los kanału obudził ludzkie sumienia. Dzisiaj mamy mały jubileusz; po raz piąty spotykają się tu przedstawiciele Białorusi, Polski i Litwy. Ogromnie się cieszę, że dzieło mojego męża znalazło wielu zwolenników. Napawa to nadzieją, że w niedalekiej przyszłości kanał będzie odnowiony i będzie przyciągać uwagę nie tylko miłośników przyrody, lecz także historyków.

Tatiana ZALESKA, Halina EJSMONT

LIDA

Z koncertem we wsi Serafiny

W lidzkim rejonie stało się już tradycją świętować Dni Wsi. 18 sierpnia br. z inicjatywy przewodniczącego wiejskiej narady w Wewiórce A. Jodki odbyło się Święto Wsi Serafiny. W centrum wsi obok krzyża zebrali się wszyscy mieszkańcy z rodzinami, krewnymi i gośćmi. Imprezą kierowali pracownicy klubu z Wewiórki. Były wymienione nazwiska serafińców, poległych podczas II wojny światowej, pozostałych wdów, lepszych rolników, wielodzietnych rodzin, tych, którzy mają najlepszą gospodarkę, wzorowe podwórka itd. Każdemu wymienionemu śpiewano piosenkę czy recytowano wiersz oraz wręczano upominek. W drugiej części imprezy odbył się występ zespołów „Sybiriak" i „Memoria", które śpiewały wyłącznie polskie piosenki i bardzo wzruszyły serafińców, w żyłach których płynie polska krew. Niektóre piosenki śpiewano razem z artystami. Po koncercie serdecznie zapraszano na ponowne spotkania, wymieniano się adresami i numerami telefonów, tekstami niektórych piosenek. I artyści, i serafińcy otrzymali obustronną satysfakcję.

Halina SINIAKOWA

Wyrazy szczerego żalu i współczucia
rodzinie i bliskim
z powodu śmierci

śp. Antoniego PYSZYNSKIEGO
z Katowicz składa Oddział ZPB w Zabłociu

Poniedziałek 2.09.2002

БТ

07.00 Новости.
07.15 В.Тихонов и И.Печерникова в худ. фильме „Доживем до понедельника" („Мосфильм").
09.00 Новости.
09.15 „Кинг". Сериал (Международный Французский Канал).
10.05 Арсенал. Программа об армии.
10.45 Телебарометр. Прогноз погоды.
11.00 „Неукротимая Хильда". Сериал (Бразилия).
12.00 Новости.
12.20 „Славянский базар в Витебске-2002". Избранное.
13.05 М.Зудина и Н.Стоцкий в худ. фильме „Валентин и Валентина" („Мосфильм").
14.30 Академик Д.Лихачов в видеофильме „Письма о добром и прекрасном" („Белвидеоцентр").
15.00 Новости.
15.20 „Новые Бременские музыканты". Мультфильм.
16.15 Приключенческий сериал „Гонки на выживание" (Германия). 1-я серия.
17.05 „Кинг". Сериал (Международный Французский Канал).
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.35 Историческая драма „Тень императора" (Гонконг-Китай).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.40 „Неукротимая Хильда". Сериал (Бразилия).
22.35 Стадион.
23.05 Новости.
23.25 Сериал „Идеальная пара" (Россия).

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Поле чудес.
10.50 Царь горы.
11.10 Премьера. Детский сериал „Твинисы" до 11.35.
14.55 „Смак".
15.15 Фильм „Разиня".
16.50 „Блеск и нищета куртизанок". Сериал.
17.50 Вечерние новости.
18.10 Многосерийный фильм „Самозванцы".
19.05 Жди меня.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Многосерийный фильм „Остановка по требованию-2".
22.00 Многосерийный фильм „Убойная сила: Практическая магия".
23.05 „Большой хоккей". СССР - Канада.
00.20 Ночное „Время".
00.35 Формула власти. Президент Германии.
01.00 Триллер „Человек ниоткуда" до 01.50.

РТР

07.45 Джек Николсон, Мишель Пфайффер, Шер и Сьюзан Сарандон в фильме „Иствикские ведьмы" (США).
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00 19.00, 22.20 Вести.
17.50 Сериал „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 „Спокойной ночи, малыши!".
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Сериал „Каменская-2".
21.05 Сериал „Закон".
22.35 „Дежурный по стране". Михаил Жванецкий.
23.30 „Синемания".

КУЛЬТУРА

17.30, 23.00 Новости культуры.
17.45 „Наедине с Петром Великим".
18.15 „Вовка в Тридевятом царстве". Мультфильм.
18.35 „Черешневый лес". Международный музыкальный фестиваль.
19.15 „Театральная Россия". Ф.Достоевский „Идиот". Спектакль Театра п/р О.Табакова.
22.00 Вести.
22.15 Старые песни от джаза.
23.25 „Ночной полет".

НТВ

09.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 „Сегодня"
09.25 Комедия. „У матросов нет вопросов".
15.30, 19.45 Сериал „День рождения Буржуя-2".
16.35 „Внимание. Розыск!".
17.35 Криминал.
18.40, 22.30 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
21.35 Сериал „Трое".

Гродно

17.05 Новости
17.20 «Приключения Незнайки и его друзей». Спектакль
17.50 «Поздравляем Вас!» канал «Культура»
19. 15 Новости
19.30 День за днём
19.50 Детский экран
20.05 «Поздравляем Вас!»
20.15 Соседи. Программа Белостокского телевидения
2 0.15 «Десять негритят». Худ. фильм

Wtorek 3.09.2002

БТ

07.00 Новости.
07.15 Е.Глушенко в худ.фильме „Зина-Зинуля" („Мосфильм").
08.40 Юмористический сериал „Возможно, они сошли с ума" (США).
09.00 Новости.
09.15 „Кинг". Сериал (Международный Французский Канал).
10.05 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
10.30 Стадион.
11.00 „Неукротимая Хильда". Сериал (Бразилия).
12.00 Новости.
12.20 Из архивов БТ. „Вечер с Михаилом Дриневским". Музыкальная программа.
13.00 „Жизнь Марианны". Худ. фильм (Международный Французский Канал). 1-я серия.
14.30 „Праздничная земля-2". Док. сериал (Международный Французский Канал). Выпуск 1-й.
15.00 Новости.
15.20 „Марсупилами". Мультсериал (Международный Французский Канал).
15.45 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
16.05 Приключенческий сериал „Гонки на выживание" (Германия). 2-я серия.
17.05 „Кинг". Сериал (Международный Французский Канал).
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.35 Союзное вече.
18.55 Р.Шнайдер и И.Монтан в худ.фильме „Свет женщины"(Международный Французский Канал).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.40 „Неукротимая Хильда". Сериал (Бразилия).
22.35 Спорт-курьер.
22.50 Новости.
23.05 Сериал „Идеальная пара" (Россия).

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 Жди меня.
10.05 Многосерийный фильм „Убойная сила: Практическая магия".
11.00 Непутевые заметки с Дм.Крыловым.
11.20 Дисней-клуб: „Переменка" до 11.45.
15.15 Документальный сериал „Дикие штучки".
15.40 Андрей Миронов и Анатолий Папанов в комедии „Двенадцать стульев". 1-я серия.
16.50 „Блеск и нищета куртизанок". Сериал.
17.50 Вечерние новости.
18.10 Многосерийный фильм „Самозванцы".
19.10 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Многосерийный фильм „Остановка по требованию-2".
22.00 Многосерийный фильм „Убойная сила: Закон перспективы".
23.05 „Большой хоккей. СССР - Канада. 30 лет". Документальный фильм.
23.30 „Один день в сентябре". Документальный фильм. Часть 1-я.
00.15 Ночное „Время".
00.30 Триллер „Человек ниоткуда".
01.15 Сериал „Пришелец". 1-я серия до 02.00.

РТР

07.45 Сериал „Каменская-2".
08.50 „Два рояля".
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00, 19.00, 22.20 Вести.
17.50 Сериал"Воровка. Счастье напрокат".
18.50 „Спокойной ночи, малыши!".
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Сериал „Каменская-2".
21.05 Сериал „Закон".
22.35 Оливье Грюнер в остросюжетном фильме „Живой товар" (США). 2000г.

КУЛЬТУРА

14.55 Кино - детям. „Первоклассница". Худ.фильм.
16.05 „Пятое измерение".
16.35 „Тайна в летнюю ночь". Док. фильм (Великобритания).
17.30, 23.00 Новости культуры.
17.45 „Дворцовые тайны". „Банный корпус".
18.10 „Как обезьянки обедали". Мультфильм.
18.20 „Михаил Булгаков. Черный снег".
18.45 „Черешневый лес". Международный музыкальный фестиваль.
19.10 75-лет со дня рождения Алеся Адамовича. „VIXI". Док.фильм.
19.30 „Ключ без права передачи". Худ. фильм.
21.05 „Что делать?".
22.00 Вести.
22.15 60-лет со дня рождения Константина Васильева. „XX Век. Избранное". „Человек с филином".
23.25 „Ночной полет".

НТВ

09.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 „Сегодня"
09.25 „Внимание. Розыск!".
10.15 „Растительная жизнь".
10.50 Вкусные истории.
17.35 Криминал.
15.30, 19.45 Сериал „День рождения Буржуя-2".
16.30 Приключенческий фильм „Граф Монте-Кристо", 6 серия / Франция/.
17.35 Криминал.
18.40, 22.30 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
21.35 Сериал „Трое".

Гродно

17.00 «Первым было слово». Праздник белорусской письменности в Мире
17. 45 «Поздравляем Вас!» канал «Культура»
19.30 Новости
19.45 День за днем
20.05 Детский экран
20.20 «Поздравляем Вас!»
20 . 30 "Первым было слово». Праздник белорусской письменности в Мире
21.15 «В зоне особого внимания». Худ. фильм

Środa 4.09.2002

БТ

07.00 Новости.
07.15 Комедия режиссера Э.Рязанова „Девушка без адреса" („Мосфильм").
08.40 Юмористический сериал „Возможно, они сошли с ума" (США).
09.00 Новости.
09.15 „Кинг". Сериал (Международный Французский Канал).
10.10 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
10.35 Здоровье. Тележурнал.
11.00 „Неукротимая Хильда". Сериал (Бразилия).
12.00 Новости.
12.20 Из архивов БТ. „АРТ-клуб". Народная артистка Беларуси Л.Давидович (1997 г.).
12.50 „Жизнь Марианны". Худ.фильм (Международный Французский Канал). 2-я серия.
14.30 Время местное. Репортажи из провинции.
15.00 Новости.
15.20 „Марсупилами". Мультсериал (Международный Французский Канал).
15.45 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
16.10 Приключенческий сериал „Гонки на выживание" (Германия). 3-я серия.
17.00 „Кинг". Сериал (Международный Французский Канал).
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.35 „Москва - Минск".
18.55 Н.Бэй и Р.Осейн в мелодраме „Салон красоты Венера" (Франция).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.40 „Неукротимая Хильда". Сериал (Бразилия).
22.35 Спорт-курьер.
22.50 Криминальное досье.
23.15 Новости.
23.35 Сериал „Идеальная пара"

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Многосерийный фильм „Убойная сила: Закон перспективы".
10.55 Непутевые заметки с Дм.Крыловым.
11.10 Сериал „Убойная служба".
11.35 Премьера. Детский сериал „Твинисы" до 12.00.
15.15 Документальный сериал „Дикие штучки".
15.40 Андрей Миронов и Анатолий Папанов в комедии „Двенадцать стульев". 2-я серия.
16.50 „Блеск и нищета куртизанок". Сериал.
17.50 Вечерние новости.
18.10 Многосерийный фильм „Самозванцы".
19.10 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Многосерийный фильм „Остановка по требованию-2".
22.00 Многосерийный фильм „Убойная сила: Спидвей".
23.05 „Большой хоккей. СССР - Канада. 30 лет". Документальный фильм.
23.30 „Один день в сентябре". Документальный фильм. Часть 2-я.
00.15 Ночное „Время".
00.30 Трудный ребенок в комедии „Клиффорд".
01.55 Сериал „Пришелец". 2-я серия до 02.40.

РТР

07.45 Сериал „Каменская-2".
08.50 „Моя семья".
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00, 19.00, 22.20 Вести.
17.50 Сериал „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 „Спокойной ночи, малыши!".
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Сериал „Каменская-2".
21.05 Сериал „Закон".
22.35 Фильм Сергея Соловьева „Нежный возраст". 2000г.

КУЛЬТУРА

14.45 Кино - детям. „Сказка о потерянном времени". Худ.фильм.
16.05 „Классики современного искусства". Д.А.Пригов.
16.35 „Балетная школа". Док.фильм (Великобритания).
17.30, 23.00 Новости культуры.
17.45 „Отечество и судьбы". С.Л.Левицкий.
18.10 „Обезьянки и грабители". Мультфильм.
18.20 „Михаил Булгаков. Черный снег".
18.45 „Черешневый лес". Международный музыкальный фестиваль.
19.25 „Монолог". Худ.фильм.
21.05 „Павел I". Док.фильм.
22.00 Вести.
22.15 „Острова". Владимир Басов.
23.25 „Ночной полет".

НТВ

09.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 „Сегодня"
09.25 „Квартирный вопрос. Карина".
10.00 „Среда".
10.20 Очная ставка „Четырнадцать негритят".
10.50 Вкусные истории.
15.30, 19.45 Сериал „День рождения Буржуя-2".
16.30 Сериал „Граф Монте-Кристо".
18.40, 22.25 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
17.40 Криминал.
21.35 Мировая премьера. Владимир Путин и Джордж Буш в фильме „Террор. Атака на США".

Гродно

17.00 Новости
17.15 Вместе мы - сила. Первый слёт православной молодёжи
17.35 «Поздравляем Вас!» канал «Культура»
19.25 Новости
19.40 День за днём
20.00 Детский экран
20.15 «Поздравляем Вас!»
20.25 Символ веры
20. 50 «Ответный ход». Худ. фильм.

Czwartek 5.09.2002

БТ

07.00 Новости.
07.15 Ж.Прохоренко в худ.фильме „А если это любовь?" („Мосфильм").
09.00 Новости.
09.15 „Кинг". Сериал (Международный Французский Канал). Заключительная серия.
10.10 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
10.35 Телевитамин.
11.00 „Неукротимая Хильда". Сериал (Бразилия).
12.00 Новости.
12.20 Из архивов БТ. „Канат". Телеспектакль режиссёра В.Карпилова по пьесе А.Алегрия
14.05 „Праздничная земля-2". Док.сериал (Международный Французский Канал). Выпуск 2-й.
14.30 Існасць. Духовная программа.
15.00 Новости.
15.20 „Марсупилами". Мультсериал (Международный Французский Канал).
15.45 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
16.05 Приключенческий сериал „Гонки на выживание" (Германия). 4-я серия.
17.00 „Кинг". Сериал (Международный Французский Канал). Заключительная серия.
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.35 „Человек с протянутой рукой". Видеофильм.
18.55 Ф.Раневская в психологической драме М.Ромма „Мечта" („Мосфильм").
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.40 „Неукротимая Хильда". Сериал (Бразилия).
22.35 Спорт-курьер.
22.50 „Встреча в Троицком" с Александром Домарацким.
23.15 Новости.
23.35 Сериал „Идеальная пара" (Россия).

TV Grodno zaprasza do obejrzenia programu „Symbol Wiary" 4 września br. o godz. 20.25 na kanale KULTURA

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Многосерийный фильм „Убойная сила: Спидвей".
10.55 Непутевые заметки с Дм.Крыловым.
11.10 Сериал „Убойная служба".
11.35 Дисней-клуб: „Переменка" до 12.00.
15.00 „С лёгким паром!" В гостях у Михаила Евдокимова.
15.30 Андрей Миронов и Анатолий Папанов в комедии „Двенадцать стульев". 3-я серия.
16.50 „Блеск и нищета куртизанок". Сериал.
17.50 Вечерние новости.
18.10 Многосерийный фильм „Самозванцы". Заключительная серия.
19.10 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Многосерийный фильм „Остановка по требованию-2".
22.00 Многосерийный фильм „Убойная сила: Судный день".
23.05 „Большой хоккей". СССР - Канада.
00.15 Ночное „Время".
00.30 Боевик „Огненная вспышка".
01.55 Сериал „Пришелец". 3-я серия до 02.40.

РТР

07.45 Сериал „Каменская-2".
08.50 „Сто к одному".
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00, 19.00, 22.20 Вести.
17.50 Сериал „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 „Спокойной ночи, малыши!".
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Сериал „Каменская-2".
21.05 Сериал „Закон".
22.35 Жерар Депардье, Ума Турман и Тим Рот в фильме „Ватель" (Франция). 2000г.

КУЛЬТУРА

14.40 Кино - детям. „Когда я стану великаном". Худ.фильм.
16.05 „Петербург. Время и место". Ведущий А.Толубеев.
16.30 „Может ли наука создать атлета-чемпиона?" Док.фильм (США).
17.30, 23.00 Новости культуры.
17.45 „Кто мы?" „Жили-были славяне...".
18.10 „Обезьянки в опере". Мультсериал.
18.20 „М.Булгаков. Черный снег".
18.45 „Черешневый лес". Международный музыкальный фестиваль.
19.20 „За гранью тишины". Худ.фильм (Германия, 1995).
21.05 „Культурная революция". „Все лекарства нужно уничтожить".
22.00 Вести.
22.15 „Эпизоды". Татьяна Васильева.
23.25 „Ночной полет".

НТВ

09.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 „Сегодня"
09.20 Погода на завтра.
09.25 Служба спасения.
09.55 „Шоу Елены Степаненко".
10.50 Вкусные истории.
15.30, 19.45 Сериал „День рождения Буржуя-2".
16.35 Сериал „Граф Монте- Кристо".
18.40, 22.25 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
17.40 Криминал.
21.35 Мировая премьера. Владимир Путин и Джордж Буш в фильме „Террор. Возмездие".

Гродно

17.00 Новости
17 15 Вместе мы сила. Первый слёт православной молодёжи
17.40 «Поздравляем Вас!» Канал «Культура»
19.20 Новости
19.35 День за днём
19.55 Детский экран
20.10 «Поздравляем Вас!»
20.20 Налоги... налоги...
20.50 «Одиночное плавание». Худ. фильм.

Piątek 6.09.2002

БТ

07.00 Новости.
07.15 А.Дикий в худ.фильме „Кутузов" („Мосфильм").
09.00 Новости.
09.15 „БРИГАДА". Сериал (Международный Французский Канал). 1-я серия.
10.10 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
10.35 Детективный сериал „Отряд по борьбе с мафией" (Испания).
12.00 Новости.
12.20 „В поисках исчезнувших животных". Док.фильм (Международный Французский Канал). Заключительная серия.
13.10 В.Соломин в худ.фильме „Сдаётся квартира с ребёнком" („Мосфильм").
14.30 Сад мечты. Передача для дачников.
15.00 Новости.
15.20 „Марсупилами". Мультсериал (Международный Французский Канал). Заключительная серия.
15.45 „Остров Бабочка". Сериал для детей (Австралия).
16.05 Приключенческий сериал „Гонки на выживание" (Германия). 5-я серия.
17.05 „БРИГАДА". Сериал (Международный Французский Канал).1-я серия.
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.35 Остросюжетный фильм режиссёра Б.Шадурского „Задача с тремя неизвестными" („Беларусьфильм"). 1-я и 2-я серии.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.40 Спорт-курьер.
21.50 Детективный сериал „Отряд по борьбе с мафией" (Испания).
23.15 Новости.
23.30 Королевская охота.
24.00 Ночной сеанс. Драма режиссёра П.-П.Рендера „Влюблённый Тома" (Бельгия).

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Многосерийный фильм „Убойная сила: Судный день".
10.55 Яна Чурикова в программе „Объектив".
11.10 Премьера. Детский сериал „Твинисы" до 11.35.
15.00 Русский экстрим.
15.30 Андрей Миронов и Анатолий Папанов в комедии „Двенадцать стульев". 4-я серия.
16.50 „Блеск и нищета куртизанок". Сериал (заключительная серия).
17.50 Вечерние новости.
18.10 „Кумиры". Ирина Моисеева и Андрей Миненков.
18.35 „Семейные узы". Сериал.
19.25 Человек и закон.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 Звезды большого хоккея на „Поле чудес".
22.00 Елена Степаненко, Ефим Шифрин, Ян Арлазоров и другие в юмористической программе.
23.20 Комедия „Полицейская академия-5: Задание - Майами Бич".
00.45 Триллер „36 часов, чтобы умереть".
02.30 Сериал „Пришелец". 4-я серия до 03.15.

РТР

07.45 Сериал „Каменская-2".
08.50 „Сам себе режиссер".
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00, 19.00 Вести.
17.50 Сериал"Воровка. Счастье напрокат".
18.50 „Спокойной ночи, малыши!".
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Телеигра „Ставка".
20.20 Комедия „Ширли-мырли".

КУЛЬТУРА

14.40 Кино - детям. „Прилетал марсианин в осеннюю ночь". Худ.фильм.
16.05 „Парижский журнал". „Действенный феминизм".
16.35 „Человек, застреливший Джона Леннона". Док.фильм (Великобритания).
17.30, 23.00 Новости культуры.
17.45 „Потерянные шедевры". „Сто тысяч сребреников". Часть 1-я.
18.15 „М.Булгаков. Черный снег".
18.40 Е.Светланов. „Избранное".
19.35 „Народный роман". Худ.фильм (Италия, 1974).
21.20 Блеф-клуб.
22.00 Вести.
22.10 „Призраки замков Ирландии". Док.фильм (Великобритания, 1998).
23.25 „Джазофрения".

НТВ

09.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 „Сегодня".
09.25 „Совершенно секретно".
10.15 „Вы будете смеяться!" Виктор Коклюшкин.
10.50 Вкусные истории.
15.30, 19.45 Сериал „День рождения Буржуя-2".
16.35 „Внимание. Розыск!".
17.35 Криминал.
18.40 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
21.30 Комедия „Заряженное оружие".

Гродно

10. 10 «Поздравляем Вас!»
17.00 Новости
17.15 «Поздравляем Вас!» канал «Культура»
19. 35 Новости
19.50 День за днём
20.10 Детский экран
20.25 «Поздравляем Вас!»
20.35 На вкус и цвет. Добрая программа Евгения Фалеева.
21.15 «Забытая мелодия для флейты». Худ. фильм.

Sobota 7.09.2002

БТ

07.00 Новости.
07.10 Існасць.
07.40 Худ. фильм „Мария-гроза"
08.30 Сад мечты. Передача для дачников.
09.00 Новости.
09.15 Мультсериал „Симба-футболист"
09.40 Экран индийского кино. „Цветок и пламя". 1-я серия.
10.55 Республиканский фестиваль-ярмарка тружеников села „Дожинки-2002" (г.Полоцк). Выступление Президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко. Чествование победителей жатвы. Прямая трансляция.
13.00 „Жатва. Дожинки-зажинки". Док. фильм(„Белвидеоцентр", 2001 г.).
13.15 Здоровье. Тележурнал.
13.40 Королевская охота.
14.10 „Грант". Скрипач А.Шишков, поэтесса М.Пашук.
14.25 Пять чудес.
15.00 Новости.
15.20 Из достоверных источников.
15.40 Сериал „VIP"
16.25 КВН. 1/3 финала Евролиги.
18.00 Новости.
18.25 „На перекрёстках Европы". Национальный телефестиваль песни.
19.10Комедия „Рогатый бастион"
20.30 Панорама недели.
21.25 Футбол. Отборочный матч чемпионата Европы 2004 г. Голландия-Беларусь. Трансляция из Голландии. В перерыве (22.15) - Спорт-курьер.
23.25 Третий тайм. Послесловие к матчу.
23.45 Белорусская двадцатка.
00.10 Детективный сериал „Комиссар Шиманскі"

ОНТ

08.00 Новости.
08.10 Играй, гармонь любимая!.
08.50 Слово пастыря.
09.05 Мисс Марпл в детективе Агаты Кристи „Точно по расписанию". Часть 1-я.
10.00 Новости (с субтитрами).
10.10 Смехопанорама Евгения Петросяна.
10.45 Смак.
11.00 Евгений Леонов, Олег Янковский и Николай Караченцов в фильме „Длинное, длинное дело".
12.35 „Чтобы помнили..." Ростислав Плятт. Ведущий - Л.Филатов.
13.10 Сериал „Правда о птицах".
13.30 Дисней-клуб: „Утиные истории".
14.00 Новости (с субтитрами).
14.10 „Инопланетянин" Стивена Спилберга. Возвращение домой".
15.05 Сериал „Беглец".
15.50 „Знатоки" возвращаются. Александр Михайлов и Наталья Гундарева в детективе „Ушел и не вернулся". Дело N 15.
17.50 Футбол. Отборочный матч Чемпионата Европы-2004. Сборная России - сборная Ирландии. Прямой эфир.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет „Наши новости".
21.00 Марлон Брандо и Вэл Килмер в остросюжетном фильме „Остров доктора Моро".
22.50 Ким Бэйсингер и Вэл Килмер в боевике „Настоящая Мак Кой".
00.50 Реальная музыка до 01.20.

РТР

09.20 „Сам себе режиссер".
10.20 „Сто к одному".
11.15 „Форт Боярд".
12.10 „Исторический детектив. Дело Кольцова". Док.фильм.
13.00, 19.00 Вести.
13.20 Комедия „Три плюс два".
15.00 Пугачева, Киркоров, Леонтьев в юбилейном концерте А.Зацепина.
17.00 „Моя семья".
17.55 „Аншлаг".
19.25 „Зеркало".
19.55 „Стань звездой".
20.50 Остросюжетный фильм „Анаконда"
22.40 Комедия „Американский пирог"

КУЛЬТУРА

10.40 Углы манежа.
11.05 ГЭГ.
11.20 „В неизведанное". „Гигантская змея".
11.50 „Мой младший брат". Худ.фильм.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.15 „Дикая природа". „Вараны". Док.фильм.
15.10 „Кто там...".
15.40 „XX век. Избранное". „Созерцание ночи". А.Голубкина.
16.20 Б.Нушич. „Доктор философии". Телеспектакль.
17.45 „Дом актера". „В трех часах от Москвы".
18.25 „Сферы" с Иннокентием Ивановым.
19.05 „Ревнивец". Худ.фильм (Италия, 1964).
20.05 „Линия жизни". Борис Покровский.
21.20 „Саботаж!" Худ.фильм (Испания-Франция-Великобритания, 2000).
22.55 „Призраки замков Англии". Док. фильм

НТВ

09.00, 11.00, 15.00, 18.00 „Сегодня".
09.20 Сериал „Улицы разбитых фонарей".
10.20 „Квартирный вопрос. Красная гостиная".
11.30 Джеймс Бонд. „Все сразу!".
12.05 Детектив „Страх высоты".
13.55 Вкусные истории.
14.05 Своя игра.
15.30 Сериал „Неизвестная планета".
16.25 „Женский взгляд" Оксаны Пушкиной.
17.00 „Шоу Елены Степаненко".
18.35 „Осень на „Улицах разбитых фонарей". Гала-концерт с участием Аллы Пугачевой, Филиппа Киркорова, Леонида Агутина, Олега Газманова, Вячеслава Добрынина и других.
20.50 Профессиональный бокс. Джонни Тапиа против Дэнни Ромеро.
22.00 Фильм „Ущерб".

Niedziela 8.09.2002

БТ

07.00 Новости.
07.15 Агромир. Информационно-аналитическая программа.
07.40 Худ. фильм „Мария-гроза" (Международный Французский Канал). 4-я серия, заключительная.
08.30 Арсенал. Программа об армии.
09.00 Новости.
09.15 Мультиклуб.
09.40 Семейный сериал „Дракоша и Ко" (Россия).
10.00 Экран индийского кино. „Цветок и пламя". 2-я серия.
11.20 „Всё нормально, мама!" Развлекательная программа.
12.00 Телевитамин.
12.25 „Радуга над Витебском". Концерт детских художественных коллективов.
12.55 Док.сериал „Природная красота Африки" (Международный Французский Канал).
13.25 „Пой, душа!" Фольклорные коллективы Гомельской области.
13.50 Время местное. Репортажи из провинции.
14.15 Каратэ. Открытый Кубок Беларуси памяти С.А.Волчка.
15.00 Новости.
15.20 Криминальное досье.
15.50 О.Янковский в телевизионном художественном фильме „Тот самый Мюнхгаузен" („Мосфильм"). 1-я и 2-я серии.
18.05 Белорусская двадцатка.
18.40 „Дожинки-2002". Гала-концерт мастеров искусств.
20.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
21.00 Панорама аналитическая.
21.40 Спорт-курьер.
21.50 Р.Боринжер в мелодраме „Горничная с „Титаника" (Испания-Франция)
23.35 Телевизионный Дом кино. Международный кинофестиваль России, Украины и Беларуси „Бригантина" (г.Бердянск).
00.10 Сериал „VIP" (США).

ОНТ

08.00 Новости.
08.10 Армейский магазин.
08.35 Дисней-клуб: „Тимон и Пумба".
09.00 Ералаш.
09.10 Мисс Марпл в детективе Агаты Кристи „Точно по расписанию". Часть 2-я.
10.00 Новости (с субтитрами).
10.10 „5 миллионов с „Галина Бланка".
10.15 Непутевые заметки с Дм.Крыловым.
10.30 Пока все дома.
11.05 Юрий Каюров в фильме „Строгая мужская жизнь".
12.40 Тайны забытых побед. „Самарский резидент".
13.05 Кумиры. Екатерина Семенова.
13.30 Дисней-клуб: „Микки Маус и его друзья".
14.00 Новости (с субтитрами).
14.10 Живая природа. „Чудеса света".
15.05 Сериал „Беглец".
15.55 „Форс-мажор" с Николаем Фоменко.
16.35 Большие родители. Валентин Катаев.
17.00 Юмористическая программа „Сами с усами".
17.30 Подвиги горца в приключенческом фильме „Роб Рой".
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет „Наши новости".
21.00 Джет Ли в боевике „Поцелуй дракона" (2001 год).
23.05 „На футболе" с Виктором Гусевым.
23.35 Линия кино. Мэрилин Монро живет по соседству в фильме „Семь лет желания".
до 01.10.

РТР

09.15 „Америка. год спустя. Новая реальность".
09.50 „Городок". Дайджест.
10.25 Детектив „Петровка, 38".
12.10 „Исторический детектив. Бриллианты для мировой революции". Док.фильм.
13.00 Вести.
13.20 „Вокруг света".
14.15 „Диалоги о животных".
15.05 „Два рояля".
16.05 „Комната смеха".
17.00 Джек Николсон, Гленн Клоуз, Пирс Броснан, Денни Де Вито в комедии „Марс атакует!" (США). 1996г.
18.50 „В „Городке".
19.00 Вести недели.
20.10 „Специальный корреспондент".
20.40 Бенефис Клары Новиковой.
00.15 „Спорт за неделю".

КУЛЬТУРА

10.40 Сеть.ru.
11.05 Недлинные истории.
11.20 „В неизведанное". „Гигантский ленивец".
11.50 „Печки-лавочки". Худ.фильм.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 „Графоман".
14.10 Звездные годы „Ленфильма".
14.50 Шедевры мирового музыкального театра. Дж.Россини. „Севильский цирюльник".
17.30 „Натали. Три жизни Натальи Гончаровой".
18.25 „В вашем доме". Семья Волковых.
19.05 „Ревнивец". Худ.фильм (Италия, 1964).
20.05 Программа передач.
20.10 „Гость в актерской студии". Лоурен Бэколл.
21.20 Культ кино. „Виттгенштейн". Худ.фильм (Великобритания - Япония, 1993).
22.45 „Призраки замков Шотландии". Док.фильм (Великобритания, 1998).
23.35 Е.Светланов. „Избранное".

НТВ

09.00, 11.00, 15.00 „Сегодня".
09.15 Погода на неделю.
09.20 „Шоу Елены Степаненко".
10.20 „Растительная жизнь".
11.25 Служба спасения.
12.00 Комедия „Не может быть!".
13.50 Вкусные истории.
14.05 Своя игра.
15.25 „Принцип домино".
16.35 Очная ставка. „Жизнь после смерти".
17.10 „Совершенно секретно".
18.00 Боевик „Колония".
20.00 „Намедни" с Леонидом Парфёновым.
21.30 Фильме-катастрофа „Ад в поднебесье".

TVP-1

Poniedziałek

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Kamienna tajemnica; serial
10:10 Budzik
10:40 Rycerz Piotruś herbu Trzy Jabłka
11:10 Zaginiony świat; serial
12:00 Gotowanie na ekranie
12:15 ZUS radzi
12:25 Program edukacyjny
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:25 Rolnictwo na świecie
13:45 Film fab.
14:15 Zwierzęta świata
14:45 Telezakupy
15:00 Program edukacyjny
15:25 Mój ślad w Telewizji
15:40 Niepodobni
16:00 Wiadomości
16:10 Bądź i rządź
16:40 Kulisy PRL-u
17:05 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Magazyn sportowy
19:50 5 minut o Unii Europejskiej
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:15 Miej oczy szeroko otwarte
22:10 Teatr Telewizji
00:16 Monitor Wiadomości
00:30 Wiadomości biznesowe
00:40 Program powtórkowy

Wtorek

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Kamienna tajemnica; serial
10:10 Jedyneczka
10:35 Bajeczki Jedyneczki
10:55 Franklin i Zielony Książę
12:10 Na haczyku
12:25 Szansa na życie
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 W drodze do Unii
13:45 Klan; telenowela
14:15 Członki ciała
14:45 Telezakupy
15:00 Przyszliśmy tu z Bambergu
15:20 Dzieje jednego wynalazku
15:35 Wielki mały biznes
16:00 Wiadomości
16:10 Końska opowieść
16:35 Otwarte drzwi
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:45 Klan; telenowela
19:10 Forum
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:15 Nie patrz w dół; film fab.
22:50 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
23:30 Plus minus
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Sweeney Todd; film fab.

Środa

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Kamienna tajemnica; serial
10:10 Jedyneczka
10:35 Bajeczki Jedyneczki
10:45 Słodkie zmartwienia; serial
11:15 Bezpieczne lądowanie; serial
12:10 Kiosk przy Wspólnej
12:20 Zdrowo i odlotowo
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:25 Samo życie
13:45 Klan; telenowela
14:15 Łowcy zaginionych skarbów; serial
14:45 Telezakupy
15:00 Plus minus
15:40 Sztuka przekonywania
16:00 Wiadomości
16:10 Reportaż
16:35 Bezpieczna Jedynka
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Zwyczajni-niezwyczajni
19:50 5 minut o Unii Europejskiej
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:15 Opętana; film fab.
22:50 Kronika kryminalna
23:25 Oblicza mediów
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Wiadomości biznesowe
00:25 Szeroko tory
00:50 Sędziowie; film fab.

Czwartek

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Kamienna tajemnica; serial
10:10 Budzik
10:45 Słodkie zmartwienia; serial
11:15 Rapsodia Bałtyku; melodramat
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Horyzonty
13:45 Klan; telenowela
14:15 Pchły
14:40 Telezakupy
15:00 Czarny serial
15:30 Negocjator
16:00 Wiadomości
16:10 Kwadrans na kawę
16:30 Kobiety Białego Domu
16:40 Babiniec
17:05 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:10 Na żywo
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:15 Poker z mafią; serial
22:35 Sprawa dla reportera
23:10 Tygodnik polityczny Jedynki
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Wiadomości biznesowe
00:25 Pegaz
00:55 Klan; telenowela

Piątek

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Tęczowe rybki
10:10 Jedyneczka
10:40 Przygody Ośliczki Tosi
10:50 Kurnik
11:00 Zaginiony świat; serial
11:50 Po-Lan-Yah - Tu mieszka Bóg
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Czas relaksu
13:45 Plebania; serial
14:10 Film fab.
14:35 Telezakupy
14:50 Program edukacyjny
15:15 Podróże małe i duże
15:35 Laboratorium
16:00 Wiadomości
16:10 Świat islamu
16:40 Euroexpress
17:05 Raj
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:05 Randka w ciemno
19:50 Jaka to melodia?
20:15 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:15 1492-Wyprawa Do Raju; film
00:00 Monitor Wiadomości
00:15 Wiadomości biznesowe
00:25 Studio sport
01:05 Miasto prywatne; film fab.
02:20 Seans na życzenie; film fab.
03:20 Sprawiedliwość na 18 kołach; serial

Sobota

07:30 Rok w ogrodzie
08:00 Agrolinia
09:00 Wiadomości
09:15 Plemię; serial
09:40 Ziarno
10:05 5-10-15:
10:35 Mała Księga Dżungli; serial
11:00 Trzymajmy się razem; serial
11:50 Kolejka
12:20 film dla młodych widzów
12:50 Sobota na Plebanii
13:00 Podróżnik; Apulia
13:20 Sobota na Plebanii
13:30 Co Pani na to?
14:00 Wiadomości
14:10 Miliard w rozumie
14:35 Sobota na Plebanii
14:45 Zwierzęta świata
15:20 Słoneczny patrol; serial
16:50 Sobota na Plebanii
17:00 Sekrety zdrowia
17:20 Sobota na Plebanii
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:05 Lokatorzy; serial
19:35 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:05 Seksmisja; komedia
23:10 Sobota na Plebanii
23:25 Studio sport
00:00 Grzechu warte
00:25 Prawo ulicy; film fab.
02:05 Nocni ludzie; film fab.
03:35 Sprawiedliwość na 18 kołach; serial

Niedziela

07:30 Czas relaksu
07:50 Przystanek Unia
08:35 Latające misie
09:05 Książę i żebrak; film fab.
10:00 Niespodzianka Teleranka
10:30 Wojna domowa; serial
11:25 Od przedszkola do Opola; Szanty
12:00 Myślisz o kimś?
12:25 Życie moje
13:00 Anioł Pański
13:25 Tydzień
14:00 Wiadomości
14:10 Dożynki Prezydenckie
15:05 Kochamy polskie seriale
15:35 Biblia - Abraham; film fab.
17:10 Publ.
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:40 Przedszkolandia
19:05 Lokatorzy; serial
19:35 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:05 Mordercza broń; serial
21:40 Wykrywacz kłamstw
22:15 Tylko miłość; film fab.
23:05 Losowanie audiotele
23:15 Życie jest piękne; film fab.
01:10 Program powtórkowy

Poniedziałek 2.09.2002

TVP 2

07:40 Studio urody
07:50 M jak miłość; serial
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 M jak miłość; serial
09:55 Poranek z Dwójką
11:30 Podróże kulinarne
11:55 Święta wojna; serial
12:20 Tęgie kłopoty
12:45 Praca dla każdego
12:55 Msza Święta
13:40 Monaster Narodzenia Najświętszej Marii Panny
14:00 Panorama
14:15 Doktor z alpejskiej wioski; serial
15:00 Radio Romans; serial
15:35 Księga Dziesięciolecia
16:00 Krzyżówka 13-latków
16:30 Przygody Chucka Finn'a; serial
17:00 Panorama
17:25 Złotopolscy; telenowela
17:55 Na dobre i na złe; serial
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
20:05 Va banque; teleturniej
20:35 Znaki czasu
21:00 M jak miłość; serial
22:00 Śpiewające Fortepiany
23:00 Panorama
23:35 997-magazyn kryminalny
00:15 Billboard; film fab.
01:55 Kolumbowie w kolorze Feldgrau

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:25 Fitness Club; telenowela
09:55 Bolek i Lolek na wakacjach
10:05 Dziecięce festiwale
10:30 Sznurowadło w supełki
10:55 Polski jazz w Afryce
11:15 Zaścianek - fenomen Polski
11:30 Pan Adam
11:50 Ojczyzna-polszczyzna
12:05 Małe ojczyzny
12:35 Rewizja nadzwyczajna
13:00 Wiadomości
13:15 Królewskie sny; serial
14:25 Kochamy polskie seriale
14:50 Wołanie codzienności
15:05 Biografie
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel
16:25 Zaścianek
16:35 Pan Adam
17:00 Ojczyzna-polszczyzna
17:20 Rewizja nadzwyczajna
17:45 Dwór nad łąkami
18:00 Teleexpress1
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Bolek i Lolek na wakacjach
19:00 Sznurowadło w supełki
19:25 Polski jazz w Afryce
19:50 Fitness Club; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Królewskie sny; serial
22:25 Sportowe lato 2002
23:15 Sprawa dla reportera
23:45 Lato z klasyką
01:10 Rewia Polskich Nagrań
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Wiadomości biznesowe
01:20 Pogranicze w ogniu; serial
02:15 Pomysłowy Dobromir
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:25 Serial anim.
08:50 Jezioro marzeń – serial
09:40 Luzik Guzik – serial
10:30 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze - serial
11:50 Crime Story
12:35 Adam i Ewa - serial
13:05 Serca na rozdrożu - serial
13:50 Z głową w chmurach - serial
14:50 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
15:20 Twój lekarz
15:35 Wystarczy chcieć
15:50 Pokemon
16:15 Świat według Kiepskich - serial
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Serca na rozdrożu – serial
18:20 Xena, wojownicza księżniczka - serial
19:15 Sabrina, nastoletnia czarownica - serial
19:45 Informacje
20:15 Życiowa szansa
21:05 Świat według Kiepskich - serial
21:30 Samo życie - serial
22:00 Top Gun – film
00:05 Informacje
00:25 Graffiti
00:35 Bumerang
01:05 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Selena
08:05 Klockowa kraina
08:45 Obiektyw
09:00 Wierzę, wątpię, szukam
09:15 Surfowanie na ekranie
09:25 Koneser
10:00 Święta i uroczystości na świecie
10:40 Tajemnica Enigmy - serial
12:45 Muzyczne chwile
13:35 Tajemnicze przygody Juliusza Verne'a - serial
14:50 Agrobiznes
15:00 Od niedzieli do niedzieli
15:45 Służewiec 2002
16:00 Lassie - serial
16:45 Obiektyw
17:00 Pod Twoją obronę
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Przegląd gospodarczy
18:50 Stąd do Europy
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:45 Przedmioty i my
19:55 Diagnoza
20:30 Kurier sportowy
20:45 Rozmowa dnia
21:55 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:25 Koneser
23:00 Stąd do Europy
00:00 Będę o tobie śnił - dramat
01:25 Doktor Finlay - serial

Wtorek 3.09.2002

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Poranek z Dwójką
11:25 Wieczór z Jagielskim
12:05 Marilyn wbrew sobie
13:05 VIII Festiwal Kultury Kresowej
14:00 Panorama
14:15 Doktor z alpejskiej wioski; serial
15:00 Radio Romans; serial
15:30 30 ton!
16:00 Zrozumieć świat
16:30 Przygody Chucka Finn'a; serial
17:00 Panorama
17:25 Złotopolscy; telenowela
17:50 Na dobre i na złe; serial
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
20:05 Jeden z dziesięciu
20:30 Ogród sztuk
21:00 M jak miłość; serial
21:55 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:45 Praca dla każdego
23:00 Panorama
23:40 Tata w podróży służbowej; film
01:55 Wieczór artystyczny

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:25 Fitness Club; telenowela
09:55 Bolek i Lolek na wakacjach
10:05 A ja jestem
10:10 Tęczowa bajeczka
10:30 Maszyna zmian; serial
10:55 Kolorowe nutki
11:05 Zgadnij odpowiedz
11:10 Śpiew księdza Andrzeja
11:35 Biesiada pod żaglami
12:30 Złoty pilot
13:00 Wiadomości
13:15 Plebania; serial
13:40 Sportowe lato 2002
14:35 Całe zdanie nieboszczyka; serial
15:30 Kolejka - Lista przebojów
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel
16:25 Żołnierze św. Floriana
16:50 Cerkwie łemkowskie
17:05 Raj
17:30 Nie tylko dla komandosów
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Bolek i Lolek na wakacjach
18:55 Zgadnij odpowiedz
19:00 A ja jestem
19:10 Tęczowa bajeczka
19:20 Maszyna zmian; serial
19:50 Fitness Club; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Plebania; serial
21:40 X Światowe Forum Mediów Polonijnych
22:15 Imię moje Kinga
23:10 Kolejka
23:40 Forum
01:25 997-magazyn kryminalny
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Kolejka
01:45 Gruby; serial
02:15 Bajki Bolka i Lolka
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Pokemony
08:25 Psotny Bill
08:50 Strażnik teksasu – serial
09:45 Słoneczny patrol - serial
10:40 Samo życie - serial
11:10 Apetyt na miłość
11:40 Życiowa szansa
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu - serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:45 IDOL
15:45 Pokemony
16:15 Rodzina zastepcza - serial
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Serca na rozdrożu - serial
18:20 Crime Story - serial
19:15 Sabrina - serial
19:45 Informacje
20:15 Rosyjska ruletka
21:05 Graczykowie - serial
21:30 Samo życie – serial
22:05 Bogus - komedia
00:00 Informacje
00:25 Graffiti
00:35 Homestead - dramat
02:05 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Lisa i Paul
08:05 Waldo Wspaniały - serial
08:45 Obiektyw
09:00 Kwartet
09:25 Koneser
09:45 Gość dnia
10:00 Wielkie jeziora
10:40 Tajemnica Enigmy - serial
12:15 Gość dnia
12:45 Muzyczne chwile
13:35 Jazz
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Świat
15:45 Eurotel Polska
16:00 Lassie - serial
16:45 Obiektyw
16:50 Gość dnia
17:00 U źródeł wiary
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Kwartet
18:50 Panorama łomżyńska
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:45 Koneser
19:55 Łowcy faktów
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:55 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:00 Panorama łomżyńska
23:15 Patrol Trójki
00:00 Zamachowcy
00:50 Kolejny ruch - dramat

Środa 4.09.2002

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Poranek z Dwójką
11:25 Praca dla każdego
11:35 Magazyn Ekspresu Reporterów
12:30 Wielkie romanse XX wieku
13:00 VIII Festiwal Kultury Kresowej
14:00 Panorama
14:15 Doktor z alpejskiej wioski; serial
15:10 Radio Romans; serial
15:40 OProgram dla dzieci
16:05 Krzyżówka szczęścia
16:30 Przygody Chucka Finn'a; serial
17:00 Panorama
17:25 Stawiam na Tolka Banana; serial
18:05 Herbatka u Tadka
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 „W starym dworku"; reportaż
21:00 M jak miłość; serial
21:55 Polska bez fikcji
22:25 Smaki ciemności
23:00 Panorama
23:40 Wybawienie; thriller
01:30 Jak upolować mężczyznę; serial
01:50 Z Archiwum X; serial

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:25 Fitness Club; telenowela
09:55 Bolek i Lolek na wakacjach
10:05 Budzik
10:30Trzy misie; serial
10:55 Kolorowe nutki
11:05 Przyrodnicy
11:20 Rozmowy na nowy wiek
11:45 Raj
12:10 Forum
13:00 Wiadomości
13:15 Męskie sprawy; dramat
15:05 Imię moje Kinga
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel
16:25 Przyrodnicy
16:40 Rozmowy na nowy wiek
17:05 39. KFPP OPOLE 2002
17:30 Skarbiec
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Bolek i Lolek na wakacjach
18:55 Budzik
19:25 Trzy misie
19:50 Fitness Club; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Wieści polonijne
01:25 Ze sztuką na ty
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Wiadomości biznesowe
01:20 39. KFPP OPOLE 2002
01:45 Znak orła; serial
02:20 Nils i dzikie gęsi
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Muzyka
08:00 Pokemony
08:25 Psotny Bill
08:50 Crime Story - serial
09:45 Roswell - serial
10:40 Samo życie - serial
11:10 Benny Hill
11:40 Rosyjska ruletka
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu - serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:45 W imieniu prawa
15:45 Pokemony
16:15 Świat według Kiepskich - serial
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Serca na rozdrożu - serial
18:20 Strażnik Teksasu - serial
19:15 Sabrina, nastoletnia czarownica - serial
19:45 Informacje
20:15 Życiowa szansa
21:05 Świat według Kiepskich - serial
21:30 Samo życie - serial
22:05 Rocky - film
23:50 Telewizyjne Biuro Śledcze
00:00 Informacje
00:30 Homestead - dramat
02:00 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Lisa i Paul
08:20 Selena
08:45 Obiektyw
09:00 Watra
09:15 Surfowanie na ekranie
09:25 Koneser
10:00 Legendy dalekich mórz
10:40 Tajemnica Enigmy - serial
12:45 Rozrywka
13:15 Integracja Polska 2002
13:30 Kurier
13:35 Przeżyć wyścig
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Teleplotki
15:30 Kurier
15:40 Prognoza pogody
15:45 Eurotel Polska
16:00 Lassie - serial
16:30 Kurier
16:45 Obiektyw
17:00 Sami o sobie
17:30 Kurier
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Watra
18:50 Do szczęścia inaczej
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:45 Koneser
19:55 Agrokwadrans
20:45 Rozmowa dnia
21:55 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:00 Do szczęścia inaczej
23:15 Patrol Trójki
00:00 Niemy krzyk - thriller
01:35 Doktor Finlay - serial

Czwartek 5.09.2002

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Poranek z Dwójką
11:35 Byli żołnierzami Jodły
12:30 Koń by się uśmiał
13:00 Kazimierz Kowalski zaprasza
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Radio Romans; serial
15:35 Arka Noego
16:05 To twoja droga
16:30 Przygody Chucka Finn'a; serial
17:00 Panorama
17:25 Stawiam na Tolka Banana; serial
18:00 Świat obok nas
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Polaków portret własny
21:00 M jak miłość; serial
22:00 Madonna i jej miliony
22:45 Manewry miłosne
23:00 Panorama
23:40 Eskapada; film
01:25 Letnia Akademia Muzyki

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:25 Złotopolscy
09:50 Wariacje Trąbla
10:00 Zjedz to sam
10:15 Zgadnij odpowiedz
10:25 Przygody dzielnego Sylvana
10:45 Kolorowe nutki
11:00 360 stopni dookoła ciała
11:20 Kwadrans z medycyną
11:35 Antologia Literatury Emigracyjnej
11:50 Szansa na sukces
12:40 Kawałek Polski
13:00 Wiadomości
13:15 Złota Setka Teatru TV
14:55 Parnas Literacki
15:05 Wieści polonijne
15:25 Ze sztuką na ty
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel; magazyn
16:25 360 stopni dookoła ciała
16:45 Kwadrans z medycyną
17:00 Antologia Literatury Emigracyjnej
17:15 39. KFPP OPOLE 2002
17:40 Kawałek Polski
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Przygody Prometeja; serial anim.
19:00 Zjedz to sam
19:15 Zgadnij odpowiedz
19:20 Przygody dzielnego Sylvana
19:50 Złotopolscy; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 X Światowe Forum Mediów Polonijnych
21:30 Złota Setka Teatru TV
23:10 Forum Polonijne
23:55 Wahadełko; dramat
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Wiadomości biznesowe
01:20 Tygodnik polityczny Jedynki
02:05 Kolorowe nutki
02:15 Dziwne przygody Koziołka Matołka
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Muzyka
08:00 Pokemony
08:25 Psotny Bill
08:50 Strażnik Teksasu - serial
09:45 Roswell - serial
10:40 Samo życie - serial
11:10 Macie co chcecie
11:40 Życiowa szansa
12:30 Adam i Ewa - serial
13:00 Serca na rozdrożu -serial
13:45 Z głową w chmurach - serial
14:45 Magazyn muzyczny
15:45 Pokemony
16:15 Świat według Kiepskich - serial
16:45 Informacje
17:05 Adam i Ewa - serial
17:35 Serca na rozdrożu - serial
18:20 Misja w czasie - serial
19:15 Sabrina, nastoletnia czarownica - serial
19:45 Informacje
20:15 Rosyjska ruletka
21:05 Graczykowie - serial
21:30 Samo życie - serial
22:00 Z archiwum X - serial
23:10 Boston Public - serial
00:00 Informacje
00:30 Graffiti
00:35 36 godzin strachu - triller
02:25 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Kostek - serial
07:55 Rycerze królestwa owadów
08:15 Kasztaniaki
08:45 Obiektyw
09:00 Warszawa w filmie
09:25 Koneser
09:45 Gość dnia
10:00 Klasyczne ciężarówki
10:40 Tajemnica Enigmy - serial
12:45 Rozrywka
13:15 To jest temat
13:35 Jabłko Newtona
14:50 Agrobiznes
15:00 Stacja PRL
15:45 Eurotel Polska
16:00 Lassie - serial
16:45 Obiektyw
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Partnerzy
18:50 Kinoman
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:45 Przegląd gospodarczy
19:55 Sąsiedzi
20:45 Rozmowa dnia
21:55 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:25 Koneser
22:45 Obiektyw
23:00 Kinoman
23:15 Patrol Trójki
00:00 Słodkie czasy

Piątek 6.09.2002

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Cena życia; serial
09:50 Poranek z Dwójką
11:15 Shergar; film fab.
12:50 Krajobraz Polski
13:05 Szkolny Wieczór Kabaretowy
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Radio Romans; serial
15:25 Wokół nas
16:10 Ojczyzna-polszczyzna
16:30 Przygody Chucka Finn'a; serial
17:00 Panorama
17:25 Stawiam na Tolka Banana; serial
18:00 Święta wojna; serial
18:25 Jazda kulturalna
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
20:05 Czterdziestolatek - 20 lat później; serial
21:05 Studio sport
22:10 Wieczór z Jagielskim
23:00 Panorama
23:35 Wideoteka Dorosłego Człowieka
00:10 Wirtualny seks; komedia
01:40 Podróż w mrok; film fab.

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:25 Złotopolscy; telenowela
09:55 Wariacje Trąbla; serial anim.
10:05 Na polską nutę
10:25 Tęczowa bajeczka
10:35 Hrabia Kaczula
10:55 Kolorowe nutki
11:05 Wielcy reformatorzy teatru
11:30 W rajskim ogrodzie
11:50 Sensacje XX wieku
12:15 Tygodnik polityczny Jedynki
13:00 Wiadomości
13:15 Marzenia do spełnienia
13:55 Hity satelity
14:10 Wieczór z Jagielskim
15:00 Wahadełko; dramat
16:00 Wiadomości
16:10 Eurotel
16:20 Wielcy reformatorzy teatru
16:45 W rajskim ogrodzie
17:05 Varius Manx
17:35 Sensacje XX wieku
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Przygody Prometeja; serial
19:00 Na polską nutę
19:20 Hrabia Kaczula; serial
19:50 Złotopolscy; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Marzenia do spełnienia; telenowela
22:00 X Światowe Forum Mediów Polonijnych
22:15 Hity satelity
22:30 Bezludna wyspa
23:20 Wielki Szu; dramat
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Wiadomości biznesowe
01:20 Szansa na sukces
02:15 Miś Uszatek
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Muzyka
08:00 Serial anim.
08:25 Szkoła przetrwania
08:50 Jednostka Delta - serial
09:50 Xena, wojownicza księżniczka - serial
10:45 Graczykowie - serial
11:15 Podryw kontrolowany
11:45 Przyjaciele - serial
12:05 Najemnicy - serial
13:00 Adam i Ewa - serial
13:45 Apetyt na miłość
14:15 Z afrykańskiego pamiętnika
15:15 Disco relaks
16:15 Kosmiczne wojny - serial anim.
16:45 Informacje
17:05 Serca na rozdrożu - serial
17:50 Crime Story - serial
18:45 Różowa pantera – serial anim.
19:00 Adam i Ewa - serial
19:45 Informacje
20:10 Jezioro marzeń - serial
21:00 Idol
22 20 Kaskader - film sensac
23:00 Z Archiwum X – serial
00:00 Informacje
00:30 Graffiti
00:40 Różowe lata 70.- serial
01:15 Gasnące słońce – triller
03:10 Playboy
03:40 Muzyka na BIS

Białystok

07:35 Msza święta
08:45 Obiektyw
09:00 Małe ojczyzny
09:25 Koneser
10:00 Życie obok nas
10:40 Tajemnica Enigmy - serial
12:45 Rozrywka
13:35 Czas pogodnych bogów
14:50 Agrobiznes
15:00 Małe ojczyzny
15:45 Eurotel Polska
16:00 Lassie - serial
16:45 Obiektyw
17:00 Łowcy faktów
17:25 Koneser
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Złoty pilot
18:50 Przegląd suwalsko-mazurski
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:45 Prezentacje
19:55 Okiem reportera
20:15 Gość dnia
20:45 Rozmowa dnia
21:55 Echa dnia
22:15 Eurotel Polska 2002
22:25 Koneser
23:00 Przegląd suwalsko-mazurski
23:15 Patrol Trójki
00:00 Służący - dramat

Sobota 7.09.2002

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Spróbujmy razem
09:30 Echa tygodnia
10:00 M jak miłość; serial
11:00 Tajemnice królestwa oceanu
11:25 Kręcioła
11:50 Arka Noego
12:20 Kino bez rodziców; Tom i Jerry; serial anim.
12:45 Królewska przygoda Annie; film
14:30 30 ton!
15:00 Familiada; teleturniej
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Andrzej Cierniewski i przyjaciele
17:00 Śpiewające Fortepiany
18:00 Ryzykanci
18:45 Pokazy lotnicze
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
20:05 Pokazy lotnicze
20:30 Studio sport
22:50 Słowo na niedzielę
23:00 Panorama
23:35 Studio sport
00:45 Gala Boksu Zawodowego
02:25 Muzyka na dobranoc
03:25 Zakończenie programu

Polonia

07:00 Na dobre i na złe; telenowela
08:00 Biesiada pod żaglami
09:00 Wiadomości
09:15 Grupa specjalna Eko
09:40 Ziarno
10:05 Hity satelity
10:20 Parada oszustów; serial
11:10 Tam gdzie jesteśmy
11:40 Zaproszenie
12:00 Fitness Club; telenowela
13:25 Pamiętaj o mnie...
14:00 Wiadomości
14:10 Polskie drogi; serial
15:35 Maryla Rodowicz i jej gitarzyści
16:20 Wszystko powiem Lilce; film fab.
17:25 Tam gdzie jesteśmy
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Na dobre i na złe; telenowela
19:35 Wieści polonijne
19:50 Zaproszenie
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Polskie drogi; serial
22:25 Mój ślad w Telewizji
22:30 X Światowe Forum Mediów Polonijnych
22:50 Wieczór z Jagielskim
23:30 Bałtycki Festiwal Piosenki
01:15 Wieści polonijne
01:30 Lorelei i inne
01:20 Na dobre i na złe
02:15 Dinusie
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Muzykogranie
08:00 Twój lekarz
08:15 Wystarczy chcieć
08:30 Ręce, które leczą
09:00 Serial anim
09:30 Psotny Bill - serial
10:00 Jednorożec Kleo – serial anim.
10:30 Power Rangers - serial
11:00 Hitmania
12:00 Zatańczyć z Olivią - dramat
13:45 Podróż do Tomahawk - western
15:30 Promenada sukcesu
16:15 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
16:45 Informacje
17:00 Najzabawniejsze
17:25 Apetyt na miłość
17:55 Roswell: w kręgu tajemnic - serial
18:50 Asy z klasy - serial
19:45 Informacje
20:05 Zerwane więzi
21:00 Pociąg śmierci do Denver - thriller
21:40 Bar tuż przed dwunastą
23:00 Królowa Margot - dramat
02:00 Niemoralne ryzyko - film
03:40 Muzyka na BIS

Białystok

06:35 Kostek - serial
08:00 Reksio
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Reksio - serial anim.
09:00 Obiektyw
09:10 Diagnoza
09:15 Kinoman
09:30 Koneser
09:35 Znane nieznane
10:00 Świat
10:30 Kurier
10:40 Prognoza pogody
10: 45 W słońcu i w deszczu - serial
11:40 Gdzie jest ten dom?
12:30 Kurier
12:45 Od arii do piosenki
13:30 Kurier
13:40 Prognoza pogody
13:45 Motoświat
14:15 Reportaż tygodnia
14:30 Kurier Polska
14:45 Lizzie McGuire - serial
15:15 Książka dla dzieci
15:30 Kurier
15:35 Etniczne klimaty
16:30 Kurier
16:40 Obiektyw
16:45 Gość dnia
17:00 U siebie
17:30 Kurier
17:45 Młodzi kontra
18:30 Kurier
18:35 Świat Polska 2002
19:00 Obiektyw
19:20 Znane nieznane
19:30 Okiem reportera
19:35 Regiony kultury
19:40 Dom - serial
21:05 Telekurier bis
21:30 Kurier
21:55 Przegląd gospodarczy
22:20 Kulturalny wywiad
22:30 Kurier
22:45 Obiektyw
23:00 Portrety

Niedziela 8.09.2002

TVP 2

08:00 Studio urody
08:10 Złotopolscy; telenowela
08:30 Rodzina Leśniewskich; serial
08:55 Film dla niesłyszących
09:50 Słowo na niedzielę
10:00 M jak miłość; serial
10:55 Dwójka w Jeleniej Górze
11:05 Pokazy lotnicze
11:20 Szanujmy Ziemię
12:10 Dwójka w Jeleniej Górze
12:25 Podróże kulinarne
12:50 Pokazy lotnicze
13:05 Żandarm z Saint Tropez; komedia
14:45 Dwójka w Jeleniej Górze
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Jeleniogórskie Święto w Dwójkce
17:00 Na dobre i na złe; serial
18:00 Święta wojna; serial
18:30 7 dni świat
19:00 Program lokalny
19:30 Panorama
20:00 Dwójka w Jeleniej Górze
20:10 Dzień dobrych wiadomości
20:30 Magazyn sportowy
21:00 Gala Lata z Radiem
21:55 Niespotykanie spokojny człowiek; komedia
23:00 Panorama
23:35 Losowanie audiotele
23:40 Bajki z królestwa Lailonii
23:55 Studio Teatralne Dwójki
01:25 Piękno w twoich oczach; film fab.

Polonia

07:00 Słowo na niedzielę
07:05 M jak miłość; serial
08:00 Echa tygodnia
08:30 Biografie
09:25 Uczmy się polskiego
09:55 Niedzielne muzykowanie
10:20 Baśnie z 1001 nocy
10:45 Dziecięce festiwale
11:35 Eurofolk
12:05 Złotopolscy; telenowela
13:00 Anioł Pański
13:15 Lato z klasyką
13:30 Otwarte drzwi
14:00 Transmisja Mszy Świętej
15:05 Stawka większa niż życie; serial
16:10 Graj z Kuroniem
16:40 Święta wojna; serial
17:05 Dożynki Prezydenckie
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:35 M jak miłość; serial
19:20 Helmut Nadolski
19:50 Kochamy polskie seriale
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Konsul; film fab.
22:40 Mój ślad w Telewizji
22:45 Szansa na sukces
23:40 Ekstradycja 2; serial
01:35 Biesiada pod żaglami
01:30 M jak miłość; serial
02:15 Przygody Bolka i Lolka
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Disco Polo Live
08:00 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
08:30 Ręce, które leczą
09:00 Smocze opowieści, serial anim.
09:30 Psotny Bill - serial
09:55 Szkoła przetrwania
10.30 Power Rangers - serial
11:00 Disco Relax
12:00 Słoneczny Patrol, serial
13:00 KINO FAMILIJNE
15:00 Strażnicy Miasta - serial
15:35 Benny Hill - serial kom.
16:05 Niewiarygodne, ale prawdziwe - serial
16:30 Fundacja Polsat
15:45 Informacje
16:55 Prognoza pogody
17:00 Samo życie - serial
17:55 Program sportowy
19:45 Informacje
20:00 Prognoza pogody
20:05 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze - serial
21:00 IDOL
22:00 KINO SATELITARNE
00:00 Kino nocne
02:15 Muzyka na BIS

Białystok

07:35 Kostek - serial
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Dany, opowiedz mi - serial
09:00 Obiektyw
09:10 Sami o sobie
09:55 Koneser
10:00 Teleplotki
10:30 Kurier
10:40 Prognoza pogody
10:45 Vincent i ja - film
12:30 Kurier
12:35 Wojenne dni Warszawy
13:30 Kurier
13:40 Prognoza pogody
13:45 Świat z TVB
14:00 Msza święta
15:10 Książka dla dzieci
15:30 Kurier
15:35 Poznajmy je lepiej
15:50 Kwartet
16:00 Kowalski i Schmidt
16:30 Kurier
16:35 Prognoza pogody
16:40 U źródeł wiary
16:00 Podpowiedzi w plenerze
17:40 Prognoza pogody
17:45 Muzyczne chwile
18:30 Kurier
18:35 Teleplotki
19:00 Obiektyw
19:20 Podlaska Galeria Prezentacji
19:50 Operacja Himmler - dramat
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:55 Od niedzieli do niedzieli
22:20 Książka tygodnia
22:30 Kurier
22:40 Prognoza pogody
22:45 Obiektyw
23:00 Sport
23:30 Kurier
22:45 Prognoza pogody
23:50 Bezpieczne lato
00:05 Sport

HISTORIA BUDOWLI SAKRALNYCH

Kolegium jezuickie w Orszy

Orsza jest jednym z najstarszych miast Białorusi. Pierwsze wzmianki o niej, podobnie jak o Mińsku, pochodzą z roku 1067. Korzystne położenie geograficzne było wytyczną w rozwoju miasta. Przez wiele lat Orsza pełniła funkcje miasta granicznego. Podczas częstych wojen była kilkakrotnie burzona, ale dzięki pracy swoich mieszkańców zawsze była odbudowywana i stawała się coraz piękniejsza.

W dalekiej przeszłości mieszkańcy Orszy budowali świątynie - najpierw drewniane, później kamienne. Dlatego w chwili przejęcia miasta przez Rosję, podczas pierwszego rozbioru Polski, było tam 9 katolickich i unickich klasztorów, 2 prawosławne. Oprócz tego - kościoły, cerkwie, synagogi.

Najbardziej ważnym wśród klasztorów katolickich było kolegium jezuickie. Założone w 1604r. przez ówczesnego Kanclerza WKL Leona Sapiehę, po tym jak król Polski Zygmunt III Waza pozwolił jezuitom przybyć do Orszy. Plac pod budowę Sapieha wykupił u kalwinistów i wybudował w tym miejscu drewniany kościół. W 1611r. król Zygmunt III ufundował kościołowi piękną zakrystię, oprócz tego jezuici orszańscy dostali dobra ziemskie, kilka wiosek. W roku 1616 dostali majątek Faszewna, w którym mieszkało wtedy ok. 2000 osób. Znajdował się on w powiecie goreckim. Całe to mienie zatwierdzone zostało przez papieża Pawła V i sejm w 1616r. Dom jezuitów w Orszy na polecenie przełożonego generalnego zgromadzenia przekształcony został w kolegium.

Początkowo wszystkie budynki kolegium były drewniane, spłonęły one wszystkie podczas pożaru w 1680r. Trzy lata mnisi odbudowywali kolegium.

W roku 1690, na polecenie króla Polski i Wielkiego Księcia Litewskiego Jana III Sobieskiego, w Orszy wybudowano dwupiętrowe kolegium. Oprócz pomieszczeń mieszkalnych, mieściły się w nim biblioteka, archiwum, klasy, jadalnie. Później na ścianie budynku umieszczono zegar.

Budowa murowanego kościoła rozpoczęła się w 1741r. Nie zachowało się nazwisko autora projektu, znane jest tylko nazwisko osoby kierującej pracami budowlanymi. Był to Bawarczyk, jezuita Benedykt Mezmer. Z powodu braku środków budowa się przeciągnęła. Kościół był konsekrowany w roku 1768 i nadano mu imię Archanioła Michała. W kościele było 5 ołtarzy, figura Matki Bożej, portrety królów Zygmunta III i Władysława IV, piękna zakrystia, dużo wyrobów ze srebra.

Zwykle w kolegium mieszkało 20-30 zakonników. Oprócz działalności religijnej zajmowali się również sprawami gospodarczymi. Przy kolegium działały pracownie krawiecka i stolarska, kuźnia, browar i piekarnia.

Zakonnicy prowadzili również pierwszą w mieście aptekę. Niektóre lekarstwa były robione w klasztorze, zakonnicy uprawiali ogródek zielarski. Przy kolegium był duży sad, owoce z niego były sprzedawane.

Oprócz tego zakonnicy zajmowali się też działalnością oświatową. Przy kolegium znajdowała się pięcioletnia szkoła publiczna. Monopol na kształcenie młodzieży szlacheckiej w orszańskim powiecie dał jezuitom król Zygmunt III w 1621r. Jezuiccy zakonnicy, zajmując się kształceniem młodzieży świeckiej, korzystnie wyróżniali się wśród innych zakonów.

Główny nacisk kładli na wychowanie religijne, jednak nie zapominali o innych przedmiotach. Uczono: gramatyki, retoryki, filozofii, języków obcych, historii, geografii, algebry. Co najważniejsze, nauka była bezpłatna. Połowa uczniów mieszkała przy kolegium. Uczniowie podzieleni byli na: bursaków i konwiktorów. Na utrzymanie bursaków łożyło kolegium, natomiast konwiktorów utrzymywali rodzice. Rodzice koniktorów płacili tylko za wyżywienie i noclegi. Z kolei bursacy zobowiązani byli bezpłatnie grać na instrumentach muzycznych, śpiewać w chórze oraz wykonywać inne polecenia zakonników.

Pod koniec XVII w. przy kolegium funkcjonował teatr. Spektakle wystawiane były na ulicach miasta, a także w specjalnej sali. W tym czasie w kolegium utworzono rękopiśmienny zbiór dramatów i intermediów. Sztuki te wystawiane były nie tylko w Orszy, ale również w Połocku, Nowogródku, Witebsku. Ten zbiór nosił nazwę "Kodeks Orszański", jest obecnie przechowywany w bibliotece im. Ossolińskich we Wrocławiu. Wszystkie sztuki były napisane w języku polskim. Dzisiaj już prawie nikt nie zaprzecza faktowi, że jezuici dali potężny bodziec w rozwoju kształcenia na ziemi Orszańskiej. W różnych okresach (XIXw.) w kolegium uczyło się 30-90 osób, dane z pozostałych okresów nie zachowały się. Wykładali tutaj w swoim czasie i profesorowie. Wielu absolwentów zrobiło oszałamiające kariery. Byli wśród nich: biskupi i uczeni. Uczył się tutaj Piotr Zwodowski (1739-1812), który był ministrem oświaty za panowania rosyjskiego cara Aleksandra I. W 1812r. podczas powrotu z Moskwy, w kolegium zatrzymywał się na nocleg francuski imperator Napoleon I.

Cerkiew Pokrowska oraz seminarium duchowne, były klasztor bazylianów. Cerkiew nie zachowała się, seminarium jest domem mieszkalnym

Orszańskie kolegium przestało istnieć w 1820r. Zamknięte zostało na rozkaz Aleksandra I, dlatego, że działalność zakonu została zakazana na terytorium Rosji. Majątek zakonu uległ konfiskacie, a zakonnicy zostali wysłani za granicę. W pomieszczeniach kolegium była szkoła dominikańska. Przez dłuższy czas pomieszczeń kolegium nie wykorzystywano i stały one zamknięte do czasu, aż w 1842r. nie sprowadzono tutaj pierwszych aresztantów i nie zostało utworzone więzienie.

Nie powiodło się kościołowi Archanioła Michała. W połowie XIX w. był on zburzony. A więzienie istniało prawie 150 lat. Ileż przez nie ludzi przeszło, tylko sam Bóg wie. Przebywali tutaj powstańcy 1863r. i uczestnicy wydarzeń z 1905r., a także ofiary stalinowskiego i hitlerowskiego ludobójstwa. O kompleksie budowli w centrum Orszy, które miały tak bogatą historię, nie wspomina się w żadnym przewodniku turystycznym. W 1989r. więzienie zostało zlikwidowane, a o sławie kolegium wspominali tylko krajoznawcy. Teraz kolegium należy do oddziału Orszańskiego Miejskiego Komitetu Wykonawczego. Jest przygotowany projekt odnowy kolegium. Teraz wszystko, co zostało z kolegium, podlega procesowi niszczenia. I może stać się, że jak nawet znajdą się pieniądze, to nie będzie co remontować.

Wiktor ŻUKOWSKI

Na spotkaniu z Ojcem

Jan Paweł II jest pierwszym papieżem, dla którego spotkania z ludźmi stały się zadaniem najważniejszym. Radość, łzy wzruszenia, atmosfera wielkiego narodowego święta, świadomość bliskości Boga — tak najkrócej można scharakteryzować atmosferę, która towarzyszy Jego pielgrzymkom do różnych krajów świata. Ostatnia podróż Ojca Świętego do Polski nie była wyjątkiem. Zgromadziła rekordową liczbę wiernych, wywołała masę emocji i, niewątpliwie, pozostawiła po sobie niezapomniany ślad. Wrażeniami ze spotkań z Ojcem Świętym podzielił się ks. bp Antoni Dziemianko (na zdj.)

Kim jest dla Księdza Biskupa osoba Ojca Świętego?

- Ojciec Święty dla mnie jako biskupa jest przede wszystkim Następcą Świętego Piotra i głową Kościoła, założonego przez Jezusa Chrystusa. Swą postawą pasterską umacnia wszystkich w wierze, nadziei i miłości. Ojciec Święty każdego roku spotyka się z pielgrzymami w różnych stronach świata i zawsze gromadzi wokół siebie liczne rzesze wiernych. Fenomen jego pontyfikatu polega na tym, że jego spotkania z przedstawicielami różnych narodów i pokoleń, pomimo starości i choroby, zawsze wywołują entuzjazm i zainteresowanie. Myślę, że tegoroczna wizyta Ojca Świętego do rodzinnego kraju i miasta, z którego wyszedł by służyć całemu Kościołowi, wymownie o tym świadczy. Kiedy analizujemy przebieg wizyt papieża, widzimy jego wielkie zatroskanie o każdego człowieka, szczególnie o dzieci, młodzież, osoby starsze oraz tych, którzy z różnych powodów znaleźli się na marginesie społecznym. Ojciec Święty przybywa do tych ludzi jak ojciec, który zauważa każdego człowieka i wszystkich traktuje jak swoich bliskich oraz chce, by każdemu było jak najlepiej w swoim kraju i Kościele.

Ile razy Ksiądz Biskup spotkał się z Ojcem Świętym?

- Z Ojcem Świętym celebrowałem mszę św. kilkakrotnie, ale osobiście rozmawiałem po raz pierwszy w 1991r. po ekshumacji jedenastu sióstr nazaretanek męczenniczek z Nowogródka. Uczestniczyłem wtedy we mszy św. w jego kaplicy, obserwowałem go podczas porannego rozmyślania i podziwiałem jego skupienie.

Po mszy św. papież spotkał się z grupami z różnych krajów, w tym z grupą pielgrzymów z Białorusi. W rozmowie Ojciec Święty nawiązał z każdym kontakt osobisty. Zauważyłem u niego ogromne zainteresowanie naszym krajem i życiem Kościoła.

W 1998r. z okazji 20-lecia pontyfikatu Ojca Świętego nastąpiło spotkanie dużej, ponad tysięcznej grupy pielgrzymów z Białorusi z Janem Pawłem II. Tym razem byłem zaskoczony znajomością historii naszego kraju przez papieża. W rozmowie wymieniał takie miejscowości jak Krewo, Nowogródek, Pińsk, Grodno, jezioro Świteź, wspomniał także o postaciach historycznych naszego kraju, jak Jagiełło, św. Andrzej Bobola, św. Josafat Kuncewicz, św. Rafał Kalinowski, z tymi osobami łączył różne wydarzenia historyczne.

Jakie przeżycia towarzyszyły Księdzu Biskupowi podczas tak bliskich kontaktów z papieżem?

- Przede wszystkim wielki szacunek wobec Ojca Świętego jako Głowy Kościoła, człowieka, który Wolą Bożą został wezwany do tak ważnego zadania. Było to także uczucie bliskości i serdeczności: podczas spotkań nie mieliśmy żadnej bariery językowej.

Czy ostatnia wizyta Ojca Świętego pozostawiła po sobie szczególny ślad?

- Podczas powitania papieża na lotnisku i spotkań w Sanktuarium w Łagiewnikach i na Błoniach krakowskich zauważyłem, że Ojciec Święty dźwigał na sobie ciężar choroby. Pomimo tego okazywał zatroskania o każdego człowieka. Nawet podczas przejazdu papamobilem zwracał uwagę na wszystkich i wszystkim błogosławił.

Przesłaniem, z którym przybył do Polski było wołanie o miłosierdzie i o zjednoczenie wszystkich ludzi.

W sobotę, 17 sierpnia, Ojciec Święty konsekrował w Krakowie—Łagiewnikach nowy kościół pw. Bożego Miłosierdzia i wyraził życzenie, aby stamtąd na cały świat wychodziło orędzie Bożego Miłosierdzia.

W niedzielę, 18 sierpnia, na Błoniach odprawiał mszę św. i w przemówieniu wskazał, że naszą odpowiedzią na Boże Miłosierdzie winna być bezgraniczna ufność Panu Bogu, połączona z poprawą naszego życia i miłosierdzie okazywane bliźnim.

W poniedziałek, 19 sierpnia, Ojciec Święty odwiedził Kalwarię Zebrzydowską, którą nawiedzał jeszcze jako chłopak, a później, jako biskup krakowski. Po mszy św. odmówił specjalną modlitwę do Matki Najświętszej, którą dziennikarze nazwali najładniejszą modlitwą jego pontyfikatu. Matce Najświętszej polecił siebie samego i swoje zdrowie, umiłowany naród polski i cały świat.

Ludność Krakowa manifestacyjnie witała Ojca Świętego. Wszyscy w modlitewnym skupieniu i duchowym rozważaniu przeżywali orędzie Ojca Świętego. Dziennikarze podali, że z papieżem spotkało się 3,5 mln osób.

Czy możemy się spodziewać wizyty Jana Pawła II na Białoruś?

- Ojciec Święty był 9 razy w Polsce, odwiedził nie tylko sąsiednie kraje z byłego bloku socjalistycznego: Czechy, Słowację, Bułgarię, lecz także byłe republiki Związku Radzieckiego, Litwę, Łotwę, Ukrainę, Gruzję, Kazachstan, Armenię i Azerbejdżan. Wydaje mi się, że Białoruś, z powodu większej liczby katolików niż w niektórych wyżej wymienionych krajach, współczesnej organizacji Kościoła i faktu, że katolicyzm w kraju dynamicznie się rozwija od ponad 600 lat i ma znaczny wpływ na kształtowanie kultury i obyczajów mieszkańców, mamy wielką szansę na powitanie papieża na Białorusi. Powinniśmy się modlić w tej intencji.

Rozmawiała Halina EJSMONT

Pielgrzymi witają Ojca Świętego

W Brygadzie Śmierci "Łupaszki"

Za okupacji niemieckiej Józef Trzebski był leśniczym na Wileńszczyźnie. Zorganizował brygadę robotników leśnych, złożoną głównie z oficerów i przedstawicieli inteligencji. Zapewnił im „mocne" świadectwa pracy i źródło utrzymania. Przez pewien czas w tej brygadzie pracował przy wyrębie lasów Zygmunt Szendzielorz, który później został zapamiętany pod pseudonimem „Łupaszka".

- *Wczesną wiosną 1942r. Szendzielorz stworzył rodzinną grupę konspiracyjną, w skład której weszli: żona, teściowa, szwagier i moi bracia — Józef, Zbyszek i Jan Trzebscy* — wspomina Bożena Okas. W tym roku i następnym na Wileńszczyźnie powstawały pierwsze polskie oddziały leśne. Działały w rejonie: Duniłowicze-Miadzioł-Świr-Michaliszki-Postawy. Pojedyncze grupki skupił pod swoją komendą Antoni Burzyński ps. „Kmicic". Po ataku na stację kolejową Gieladnia i posterunek niemiecko-białoruski w Duniłowiczach rozeszła się fama o polskiej brygadzie, która liczyła latem 1943r. ok. 200 ludzi.

- *„Kmicic" założył bazę na wzniesieniu, otoczonym bagnami nie opodal jeziora Narocz* - opowiada Władysław Okas. — *W dużym szałasie mieściła się kancelaria, w mniejszych — biwakowali partyzanci. Nieco dalej znajdowały się baraki bazy zimowej i gospodarczej. Baza była położona w sąsiedztwie obozu sowieckiego oddziału partyzanckiego Fiodora Markowa, nauczyciela ze Święcian, kolegi Burzyńskiego. Marków próbował podporządkować sobie polską brygadę, ale bezskutecznie.*

26 sierpnia dowództwo polskiego oddziału zostało zaproszone do radzieckiej bazy w celu omówienia wspólnej akcji przeciwko jednemu z garnizonów niemieckich. Kiedy Polacy byli pochyleni nad mapą, gospodarze rozbroili ich. Żołnierze z ochrony nie mogli interweniować, bo nieco wcześniej sierżant Markiewicz kazał im czyścić broń. Łącznie w zasadzkę wpadło 80 Polaków, po których wszelki ślad zaginął. Prawdopodobnie natychmiast zostali rozstrzelani.

Rosjanie otoczyli polską bazę tego samego dnia w południe. Zarządzili zbiórkę. To wzbudziło podejrzenia szefa bazy. Zdążył krzyknąć: *„Chłopcy, z bronią do mnie!"* Ale w tym momencie zobaczyli wymierzone w nich pepesze. Przewaga wroga była przygniatająca... Partyzantów zrewidowano i kazano im położyć się na ziemi. Oświetleni płomieniami z ogniska, otoczeni kordonem wart — tak spędzili całą noc. Rano zaczęły się przesłuchania. Część Polaków została odprowadzona na wzniesienie porośnięte lasem sosnowym i słuch o nich zaginął. Po 52 latach ich towarzysze broni postawili w tym miejscu betonowy krzyż.

Reszta partyzantów została siłą wcielona do oddziału Markowa. Tworzyli kompanię im. Bartosza Głowackiego, podległą tzw. Związkowi Patriotów Polskich Wandy Wasilewskiej w Moskwie. Istniała ona tylko 3 tygodnie — żołnierze nie wracali z patroli, dezerterowali przy każdej nadarzającej się okazji. Niewoli uniknął także 9-osobowy patrol wysłany na spotkanie Szendzielorza, który miał objąć dowództwo nad brygadą. „Łupaszka" wyruszył z Wilna na czele kilku partyzantów, wśród których znajdował się Zbigniew Trzebski „Nieczuja". Po połączeniu z patrolem znad jeziora Narocz, grupa stanowiła zawiązek V brygady AK. Dołączali do niej zbiegowie z byłego oddziału „Kmicica".

Sierpień 1943r. był czasem wielkich zbrodni. Polskie chaty, dwory, zaścianki w dzień były palone przez Niemców, w nocy rabowane przez partyzantów rosyjskich. Pacyfikacje pociągnęły jednak nieoczekiwany skutek: V brygada z tygodnia na tydzień była zasilana dziesiątkami zbiegłych mężczyzn, rosła w siłę. 10 września "Łupaszka" stoczył potyczkę z "czerwoną" partyzantką. Przy zwłokach 20 zabitych Rosjan znaleziono torby ze zrabowaną odzieżą dziecięcą i damską, a także z cywilnym obuwiem.

Żołnierze V brygady

- *Pod koniec września 1943r. do Szendzielorza dołączył mój drugi brat — Jan Trzebski „Janosik"* — wspomina Bożena Okas. — *Nasi dowiedzieli się wtedy o rabunkach Rosjan na polskiej ludności cywilnej w rejonie Wiszniewa i Żodziszek. Rosjanie jechali w stronę naszych oddziałów furmankami. Wezwani do zatrzymania, otworzyli ogień. V brygada przypuściła kontratak, odbiła chłopskie mienie i zdobyła broń. W połowie listopada moi bracia biwakowali z plutonem w Pracutach. Pod wieś podjechał nieduży oddział rosyjski. Otworzyli z daleka ogień. Pod naporem naszych wycofali się, podpalając trzy budynki pociskami zapalającymi. 12 stycznia 1944r. "Nieczuja" i "Janosik" byli w plutonie ochraniającym pułkownika "Wilka", komendanta Okręgu AK Wilno podczas rozmów z Rosjanami. Rozmowy toczyły się w środku wsi Syrowatki, polski pluton pełnił służbę wartowniczą w lewej części wsi, rosyjski — w prawej. W pobliżu Syrowatek pozostawały w ukryciu dwa pozostałe plutony V brygady. Mimo wzajemnej nieufności, obie strony porozumiały się co do zawieszenia broni.*

Pod koniec miesiąca w rejonie koncentracji brygady w Worzianach doszło do bitwy z 200-osobowym oddziałem niemieckim z miasteczka Podbrodzie. Była niedziela. Akurat kończyła się odprawa dowódców. Kilka domów dalej miejscowi bawili się na weselu. Jeden z polskich wartowników zagapił się tak na weselników, że przeoczył szperaczy niemieckich. Nieprzyjaciel zajął pojedyncze budynki, ale po chwilowym zaskoczeniu Polacy wyparli go pod las. W trakcie pościgu Polacy znaleźli się na otwartym polu i ponieśli straty. Wtedy uderzyli partyzanci biwakujący poza wsią i utrwalili powodzenie brygady. W tym czasie został ranny "Łupaszko", co tylko wywołało żądzę zemsty jego żołnierzy.

"Janosik" i "Nieczuja" wraz z kolegami atakowali stanowisko niemieckiego karabinu maszynowego. Jan Trzebski otrzymał śmiertelną ranę w usta. Zbigniew "Nieczuja" na widok śmierci brata wpadł w amok. Rzucił się w wir walki chcąc go pomścić. Chwilę później został trafiony w pośladek. Mimo to walczył dalej. Zacięła mu się pepesza, więc strzelał z pistoletu maszynowego, znalezionego przy zabitym Niemcu. Po opróżnieniu magazynka chwycił karabin maszynowy, leżący przy innym niemieckim trupie. W końcu dotarł do gniazda ckm i zniszczył je granatami. Dopiero wówczas padł zemdlony z bólu i wykrwawienia.

W czterogodzinnej bitwie zginęło 80 Niemców, w tym kapitan i 2 porucznicy. Do niewoli dostało się kilkunastu. Zeznali, że zostali wysłani jako ekspedycja karna. Polacy stracili 19 zabitych i mieli 8 rannych. Miejscowa ludność postawiła drewniane, a potem żelazne krzyże na mogiłach akowców. Po wojnie Worziany znalazły się po białoruskiej stronie, kilka kilometrów od Litwy. Symboliczny cmentarz wojskowy w miejscu starcia został otwarty w 51 lat po bitwie. Złożyli się na niego towarzysze broni. Cmentarz poświęcił polski ksiądz, mieszkający w czasie wojny w tutejszym powiecie Postawy.

- *„Nieczuja" wyzdrowiał i wrócił do oddziału* -relacjonuje Leon Smoleński „Zeus". — *Po rozwiązaniu brygady poszliśmy z „Łupaszką" na zachód. Łódką przepłynęliśmy Niemen. Przemykaliśmy po drogach wypełnionych radzieckim wojskiem. „Łupaszka" i Zbigniew Trzebski poszli do Białegostoku, aby nawiązać kontakt z organizacją, ale nie dotarli do kierownictwa. Szendzielorz postanowił wrócić na Wileńszczyznę z bronią w ręku. Trzech żołnierzy nie zgadzało się z nim i podążyło do Warszawy. Zaopiekowała się nami komórka AK w Wołkowysku. Dostawaliśmy stamtąd prowiant, przysyłali nam ochotników. Brygada znów rozrosła się do 200 osób. Działaliśmy małymi pododdziałami. Któregoś dnia ja, „Nieczuja" i „Czortek" natrafiliśmy na bryczkę z bolszewikami. Wtedy drugi Trzebski zginął za Polskę. Jego broń służyła mi do końca wojny.*

Epilog

Po pół wieku nad Narocz i do Worzian wrócili towarzysze broni poległych i rozstrzelanych. Postawili murowane białe krzyże, zorganizowali uroczystości z udziałem Kompanii Honorowej WP. Zobaczyli, w jakich warunkach żyją polskie rodziny w Worzianach i Postawach. Odwiedzają je. Regularnie wysyłają paczki z żywnością i odzieżą (tylko nowe ubrania, buty). Nie firmuje tego żadna organizacja kombatancka. To prywatna pomoc rodzin Okasów, Trzebskich, Tomaszewskich, Wróblów i Kiwatkowskich.

Włodzimierz KUPISZ

NUMIZMATYKA

Prezydenci z banknotów

Franklin Benjamin ur. w 1706r. w Pensylwanii, był 15 dzieckiem w rodzinie mydlarza. Mając 12 lat, rozpoczął naukę u starszego brata — drukarza. Benjamin był starannym dzieckiem i wolne chwile poświęcał nauce, szybko opanował sztukę drukarską, a mając 15 lat pisał już artykuły do gazety.

W 1723r. udał się do Filadelfii, następnie do Londynu, gdzie pracował w znakomitej drukarni. W Londynie opublikował pracę, podważającą zasady Wiliama Wollastona (1659-1724) o religii naturalnej.

W 1726r. powrócił do Ameryki jako buchalter pewnego kupca z Pensylwanii. Jednak ten fach go nie zadowolił i założył własną drukarnię z prasą miedziorytniczą i własną gazetę, otworzył własną księgarnię. Założył stowarzyszenie kształtujące kupców i rzemieślników oraz bibliotekę.

W 1736r. został sekretarzem Kolonialnego Parlamentu Pensylwanii. Zorganizował milicję obywatelską i straż pożarną, założył akademię dla kształcenia młodzieży (z czasem przekształconą w Uniwersytet Pensylwański).

Jeszcze w 1727r. założył klub „Junto", który w 1743r. przekształcony został w Amerykańskie Towarzystwo Filozoficzne, prezesem którego był do końca życia. Jednocześnie pracował nad elektrycznością, wprowadził pojęcie dodatniego i ujemnego ładunku, w 1753r. wynalazł piorunochron. Badania nad właściwościami elektryczności opublikował w pracy pt. „New experimentes and observation on electricity", zajmował się przemieszczeniem cyklonów i właściwościami Golfstromu. Zdobył uznanie w świecie naukowym Europy, a Królewska Akademia Anglii mianowała go swoim członkiem.

W 1747r. został członkiem Kolonialnego Zgromadzenia Pensylwanii i Filadelfii. W tym okresie wypowiedział myśl o ogólnej konstytucji i centralnym zarządzaniu wszystkimi koloniami północno-amerykańskimi. Projekt ten metropolia nie przyjęła, uważając go za zbyt demokratyczny.

Jeździł dwa razy do Londynu, by załatwić spory o podatkach między koloniami i rządem. Gorliwie i z sukcesem bronił praw kolonistów, obawiano się nawet, że zostanie aresztowany i nie bez podstaw, ponieważ te myśli z biegiem czasu przerodziły się w Deklarację o Niepodległości, którą ogłosił 4 lipca 1776r. Uniwersytet w Oksfordzie nadał mu tytuł Doktora Praw.

Dla zdobycia środków finansowych, tak potrzebnych w obronie niepodległości, zaproponował emisje pieniędzy papierowych, zajął się wojskową organizacją kraju. Jako pełnomocny minister 13 stanów udał się do Francji, z którą podpisał traktat przymierza, a 3 września 1783r. podpisał w Paryżu dogodny dla Ameryki pokój z komisarzami angielskimi. Był świetnym dyplomatą, zdołał uzyskać za pomocą prasy sympatie dla poparcia dążeń niepodległościowych Amerykanów w niemal całej Europie. Po powrocie do Ameryki trzykrotnie wybierano go na gubernatora Pensylwanii i deputowanego do Kongresu.

Był przedstawicielem utylitaryzmu, uważał, że człowiek zawdzięcza wszystko samemu sobie (self-made man).

Poruszał zagadnienia równouprawnienia Żydów, prawa karnego, płacy urzędników, pisał utwory satyryczne, brał czynny udział w tworzeniu Konstytucji Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. W 1796r., krótko przed śmiercią, napisał memoriał o zniesieniu niewolnictwa. Zmarł w 1790r. w wieku 84 lat.

Opracował Henryk STYBANIEWICZ, Brześć

HISTORIA

Losy przeplatane

Wspomnienia Edmunda Kolendy

ciąg dalszy z nr. 34

Nie mieliśmy z czego piec chleba, a w Raduniu pracowała tylko jedna maleńka piekarnia. Żeby kupić jedną maleńką bułeczkę trzeba było stać w kolejce od wieczora. Ludzie zapisywali się do zeszytu i szli do domów, a kto miał daleko, zostawał na noc w Raduniu u znajomych lub nawet pod sklepem.

Dużo ludzi wyjeżdżało do Polski przy każdej nadarzającej się okazji. Młodzież wyjeżdżała na zarobki do Rosji, aby tylko uciec z tego piekła. Bardzo dużo ich tam zginęło, bo nasza cywilizowana młodzież nie umiała żyć z dzikusami. Jechali do najbardziej trudnych miejsc pracy, gdzie nawet ci dzikusy nie chcieli pracować: do kopalń, gdzie w nieludzkich warunkach pracowali tylko więźniowie, do lasów Karelii (zginął tam mój brat stryjeczny Wacław Stacewicz, zostawiając 3 dzieci). Wywożenie na takie prace też było pomysłem na zniszczenie Polaków. Musieli bowiem jechać tam, gdzie skierują, ponieważ tylko tam dadzą paszport. A człowiek bez paszportu, to bydlę przywiązane do jednego miejsca: kołchozu, głodu, nędzy... Więc wyjeżdżali, uciekali od wilka, nie wiedząc, że jadą prosto do łap niedźwiedzia. Młodzież starała się uciec do miasta, gdzie można było znaleźć jakąkolwiek pracę i zarobić choć na ten, o który prosimy Pana Boga rano i wieczorem, kawałeczek chleba. Ludzie już byli obdarci i wyniszczeni, nie było z czego płacić podatków i począwszy od roku 1948 szerokim frontem ruszyła kolektywizacja. Nie było już innego wyjścia, jak zapisać się do kołchozu. Mądrzejsi sprzedawali wcześniej wszystko, co mogli, na Litwie. A kto miał nadzieję na lepsze jutro, jak mój ojciec, ten przyszedł do kołchozu z bardzo dobrymi końmi, wozami i innym inwentarzem. Ojciec wierzył, że wszystko to będzie mu wkrótce zwrócone i bolszewicy uciekną, jak wtedy w 1920 lub 1941r. Pozabierali do kołchozu wszystko, nawet stodoły na opał, żeby tylko zniszczyć gospodarstwo, żeby poznęcać się nad płaczącymi i bezbronnymi ludźmi. Za pracę w kołchozie nie płacili, naliczali tylko dni pracy i obiecali, że zapłacą dobrze na koniec roku. Dobrze pamiętam, jak jesiennym wieczorem przyszedł do domu płaczący ojciec z torbą zboża, którą rzucił na ziemię, wyciągnął z kieszeni 3 ruble 15 kopiejek i powiedział: *„To jest zarobek całej rodziny za rok pracy w sowieckim raju."* Karmiła nas wtedy jedna krowa i 0,3 ha ziemniaków.

Edmund Kolendo, 1993r.

Z niecierpliwością czekałem na wezwanie do wojska, bo tam chociaż karmili 3 razy dziennie. Marzyłem, że po wojsku dostanę paszport i już nigdy nie wrócę na tę ziemię, płaczącą pod butem komunizmu.

I tak się stało.

Edmund KOLENDO

zdjęcia z archiwum rodzinnego

LIDA

Dbanie o rodaków

16 sierpnia br. w Poznaniu odbyła się uroczysta akademia, poświęcona zakończeniu kolejnego kursu dla animatorów kultury polskiej spośród członków środowisk polonijnych z różnych krajów Europy.

Tegoroczne warsztaty były już jedenastym spotkaniem w Poznaniu, zorganizowanym przez Wielkopolski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" oraz Towarzystwo Chrystusowe dla Polonii Zagranicznej.

W tym roku na kurs przyjechało ponad 30 osób. Ale ogólna ilość reprezentowanych krajów w porównaniu z rokiem ubiegłym była niewielka. Większość grupy stanowili Polacy z Białorusi (Lida, Wewiórka, Gieraniony, Baranowicze, Lachowicze, Mińsk). Spora grupa przybyła z Rosji (Petersburg, Samara), z Węgier natomiast była tylko jedna przedstawicielka (Budapeszt). Dla uczestników warsztatów przygotowano specjalny program, który przewidywał: lektorat języka polskiego, przeprowadzony przez lektora ze Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza Andrzeja Sieradzkiego w grupach o różnym stopniu zaawansowania: katechizacja, prowadzona przez księży z Towarzystwa

Uroczyste zakończenie warsztatów

Chrystusowego: szeroki program turystyczno-rekreacyjny, który przybliżył uczestnikom walory krajoznawcze Poznania i regionu Wielkopolski.

Akademia pożegnalna udowodniła, że każdy ma talent, trzeba tylko pomóc człowiekowi go wydobyć. Po wręczeniu dyplomów pamiątkowych wieczór nabrał walorów spotkania towarzyskiego. Każdy mógł porozmawiać przy kawie czy herbacie. W takiej właśnie atmosferze udało mi się porozmawiać z Dyrektor Biura Wielkopolskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" Bożeną Ziębą.

Jak Pani określa cel warsztatów, prowadzonych przez Stowarzyszenie?

- Pomoc Polakom z zagranicy. Przypomnienie im, że są Polakami. Udostępnienie im szerokich zasobów wiedzy o ziemi przodków, jej tradycjach i dorobku historycznym i kulturowym.

Proszę wymienić główne kierunki działalności Wielkopolskiego Oddziału Stowarzyszenia?

- Nasz oddział powstał w 1990r. W pierwszym roku istnienia organizacja stawiała pierwsze kroki, w roku następnym dopiero rozpoczęła się prawdziwa działalność. Od lat organizujemy szkoły letnie, obozy sportowe, wycieczki, pomagamy chorym. W ogóle działalność nasza jest bardzo rozmaita.

Powstaje wrażenie, że w Poznaniu trzyma się akcent na Wschód...

- Nie, to jest błędne wrażenie. Staramy się objąć swoją pomocą jak najwięcej ludzi. Po prostu w ostatnim czasie najchętniej przyjmują nasze zaproszenia rodacy ze Wschodu. Będziemy się starać, aby warsztaty te stały się dobrą tradycją, również jak i pozostałe punkty naszej działalności.

Dziękuję za rozmowę.

Witalij BARTOSZEWICZ

Góry - majestat i potęga

21 sierpnia br. grupa dzieci z Lidy wróciła z Bukowiny Tatrzańskiej, gdzie odpoczywała przez dwa tygodnie. Wycieczki do Zakopanego, na zamek w Niedzicy, wejście na Gubatówkę, nad Morskie Oko — wszystko to było wspaniałą okazją do podziwiania majestatu, siły i potęgi natury. Czyste powietrze, gościnność gospodarzy, zabawy kolonijne i dyskoteki pozostawiły w naszych sercach niezapomniane wrażenia.

Pragniemy podziękować organizatorom kolonii i powiedzieć, że zakochaliśmy się w górach, za którymi już tęsknimy. Mamy nadzieję, że wrócimy tam jeszcze.

Irena SAMOTYJA

POEZJA CZYTELNIKÓW

Wdzięczność

Dziękuję Bogu, że świat już oglądam
I widzę tyle piękności!
Czy płynę statkiem, czy wędruję lądem-
Powtarzam słowa wdzięczności.
Potęgą swoją życie zewsząd tryska,
I o tym składam tę sagę,
Bo na niektóre życiowe zjawiska
Chcę zwrócić pilną uwagę.
Przyjemnie słuchać, jak słowiki wiosną
Śpiewają chórem piosenkę
Mocarną, dźwięczną, nadzwyczaj radosną
Witają wzniośle jutrzenkę.
Szczęśliwy los — kochanym być i kochać,
Swym działkom przyszłość budować,
Nie zapaść na zdrowiu, z bólu nie szlochać,
Obfite zbiory hodować.
Na ziemi ciepła niezliczone zdroje,
A jednak jego najwięcej
W spojrzeniu matczynym na dziecko swoje
I w cudnej twarzy dziecięcej.
Gdy człowiek życzliwie spotka bliźniego
I przejmie się jego troską,
Okaże pomoc niezbędną dla niego
On Wolę wykona Boską.
Niebiosa, miasta, wioski, gleba żyzna,
I lasy, w nich krzewy głogu,
I naród, i pokój trwały...Ojczyzna!
Za wszystko dziękuję Bogu!

Emilian WORONICZ, Charowo

GREEN CARD LOTTERY -2004

Natinal Visa Service Company (NVSC)

Co roku w USA przeprowadza się loterię, w której rozgrywane są 55 tys. Green Cards. Osoby, które wygrają, oraz ich rodziny otrzymają możliwość dalszej imigracji (podczas rozmowy kwalifikacyjnej znajomość języka angielskiego nie obowiązuje).

National Visa Service Company zaprasza do wzięcia udziału w loterii Green Card DV-2004, która zostanie przeprowadzona w październiku 2002r. — nieodpłatnie. W wypadku wygranej prawnik NVSC zapewni wypełnienie dokumentów i będzie prowadzić Państwa sprawę do pomyślnego zakończenia (500 USD od każdego członka rodziny).

Green Card (dowód tożsamości) pozwoli Państwu mieszkać na terenie USA, swobodnie wjeżdżać i wyjeżdżać z kraju, pracować, nieodpłatnie studiować itd. zachowując obecne obywatelstwo.

Warunki uczestnictwa:

1.Wiek uczestnictwa nieograniczony, należy mieć minimum wykształcenie średnie.

2.Każdy z małżonków ma prawo wypełnić własną ankietę, obowiązkowo włączyć do niej małżonkę/ małżonka i dzieci stanu wolnego w wieku do 21 lat. Uczestnicy, którzy przyślą więcej niż jedną ankietę, zostaną zdyskwalifikowani.

3.Powinniście własnoręcznie (!) podpisać ankietę. Niewypełnienie tego warunku pociągnie za sobą dyskwalifikacje podczas rozmowy kwalifikacyjnej.

Dla uczestnictwa:

4.Literami drukowanymi (!) należy wypełnić obie — rosyjską i angielską — części (imiona i nazwiska należy dokładnie przepisać z paszportu).

5.Zdjęcie (50mm x 50mm) oraz zdjęcia małżonka i dzieci należy przykleić taśmą klejącą w podanym miejscu. Na odwrocie zdjęcia napisać imię i nazwisko (literami łacińskimi) oraz datę urodzenia. Zdjęcia, które nie zmieszczą się na pierwszej stronie ankiety, należy przykleić na stronie odwrotnej.

6.Od razu po wypełnieniu, ankietę należy wysłać zwykłą pocztą pod adresem:
C/ONVS Company
P.O.Box 196 Mińsk,
220028, Belarus.

Po otrzymaniu Państwa ankiety National Visa Service Company sprawdzi prawidłowość jej wypełnienia (poprawi błędy) i w terminie, podanym przez departament stanu, wyśle w specjalnej kopercie. O wynikach zostaną Państwo powiadomieni w maju — sierpniu 2003r. Łączność z National Visa Serwice Company należy podtrzymywać wyłącznie przez pocztę.

Регистрационная анкета (заполняется на русском, допускаются исправления при помощи корректирующей жидкости)

фамилия (печатным шрифтом) | имя(печатным шрифтом) | число | месяц(прописью) | год рождения

Место рождения (например: Минск, Беларусь, Звенигород, Московская обл.,Россия, Киев, Украина, Ташкент Узбекистан)

Печатным шрифтом: Фамилия, имя супруга/и | Дата рождения (число, месяц, год) | Место рождения (город, страна)

Фамилия, имя неженатых детей до 21 года | Дата рождения (число, месяц, год) | Место рождения (город, страна)

Фамилия, имя неженатых детей до 21 года | Дата рождения (число, месяц, год) | Место рождения (город, страна)

Печатным шрифтом Ваш адрес (латинскими буквами), телефон, мобильный телефон

В случае выигрыша согласен (а) платить услуги NVS Company в размере 500 у.е. от члена семьи .... (подпись)

Application for DV-2004 (Please. Print in English)

Please print: Last Name | First Name | Date | Month (is words) | year of birth

Please of birth: City/Town; District/Country/Province; Country of birth (Minsk, Belarus; Kiev, Ukraine; Zelenograd, Moskow reg., Russia...)

Photo

Please Print your last and first name, data of birth on the back.

Full name of your Spouse | Date of birth (month in words) | Place of birth (City, Country)

Full name of your Children | Date of birth (month in words) | Place of birth (City, Country)

Full name of your Children | Date of birth (month in words) | Place of birth (City, Country)

Mailing Address:
C/O NVS Company P.O.Box 196 Minsk, 220028, Belarus

Signature of application only

PYTANIE-ODPOWIEDŹ

Wynajmuję mieszkanie i pracuję w Grodnie, a zameldowany jestem poza miastem. Czy jest to wykroczenie z punktu widzenia białoruskiego ustawodawstwa? Jeżeli tak, to jakie kary za to są przewidziane?

Sergiusz K, Grodno

Jak wytłumaczyła **Głosowi** Halina Antonowicz, kierownik OPWS październikowskiego rejonu Grodna, zamieszkiwanie bez zameldowania jest wykroczeniem i zgodnie z art. 179 Kodeksu Wykroczeń Administracyjnych jest karalne grzywną w wysokości do 3 minimalnych zarobków. Oprócz tego jest wykroczeniem przyjmowanie do pracy osoby bez zameldowania. W tym wypadku kara grzywny w wysokości do 5 minimalnych zarobków wymierzana jest pracodawcy.

Swoje pytania czytelnicy Głosu mogą nadsyłać listownie pod adresem redakcji lub telefonować pod numer tel. 723169

Rubrykę prowadzi Andrzej ODLANICKI

AKCJA

Piękna impreza

Przy ognisku

Nie wszystkie dzieci z rodzin wielodzietnych oraz sieroty miały możliwość wyjechać w tym roku na kolonie letnie do Polski. Z tego powodu Koło Miłosierdzia działające przy ZPB postanowiło, że chociaż na jeden dzień przybliży im radość wakacji i da wspaniałą możliwość wypocząć, nabrać sił i poczuć się jak na prawdziwych koloniach. 19 sierpnia br. 38 dzieci uczestniczyło w akcji „Do widzenia lato". Ognisko, gry z piłką, pływanie — wszystko to zapewnili organizatorzy. Oprócz zabaw i wypoczynku, Mieczysław Jaskiewicz przeprowadził dla dzieci lekcję historii przy grobie Jana i Cecylii, grobie powstańców z 1863r. Są to miejsca historyczne, tak ważne dla Polaków tu mieszkających. Nie każdy z nas miał okazję je zwiedzić, posiedzieć nad brzegiem Niemna, w miejscu, gdzie tworzyła swoje dzieła Eliza Orzeszkowa. Na pewno takiej możliwości nie miały dzieci z rodzin biednych, wielodzietnych i sieroty.

- W rodzinach tych dzieci nie ma warunków, atmosferypanującej dzisiaj w tym miejscu — powiedziała Teresa Gudyma, opiekunka grupy. — *Organizujemy te spotkania z myślą o nich, aby poznawały się nawzajem i stawały się jedną rodziną.*

- Wszystko zaczęło się od Gwiazdki — powiedziała Halina Jakołcewicz, prezes Koła Miłosierdzia. — *Chcieliśmy zrobić coś dla tych dzieci, zwróciłam się do wszystkich z prośbą: „Otwórzcie swoje serca dla nowo utworzonego Koła Miłosierdzia". Znaleźli się ludzie, którzy nam pomogli. Stukamy do każdych drzwi prosząc o pomoc. Co roku staramy się wysłać dzieci na kolonie letnie do Polski, aby mogły przebywać w otoczeniu innych dzieci, poznawać kulturę swoich przodków. Uczę tych dzieci dobroci serca. Mówię — jeżeli obok was mieszka starsza osoba — pomóżcie jej! Pomagamy wam, a wy nieście pomoc innym. Staram się im pomagać i chcę, aby nieśli dobro dalej, otwierali swoje serca na ludzką biedę.*

Jestem bardzo wdzięczna Mieczysławowi Jaskiewiczowi, że tak gorąco przyjął do serca moje zaproszenie. Może w następnym roku zorganizujemy spływ kajakowy razem ze sportowcami. Będzie to swego rodzaju integracja, wspólna zabawa i sport. Myślę, że Mieczysława Jaskiewicza zaprosimy do Koła Miłosierdzia. Dziś pokazał, że ma podejście do dzieci, dało się odczuć, że dzieciaki, szczególnie chłopcy, bardzo się do niego przywiązały. Również składam podziękowania po. Konsula Generalnego Renisławowi Walterowi z małżonką oraz prezesowi ZPB Tadeuszowi Kruczkowskiemu za to, że swoją obecnością zaszczycili nasze spotkanie. Jesteśmy im wdzięczni za okazywaną pomoc.

- Nie wiem, która to jest z kolei akcja Haliny Jakołcewicz, ale uczestniczę w niej po raz pierwszy — powiedział po. Konsula Generalnego Renisław Walter. — *Wydaje mi się, że należy tylko przyklasnąć i kontynuować to. Jak długo tu będę, zawsze będę wpisywać do kalendarza, żeby tu przybywać i w miarę moich możliwości pomagać w organizacji takiej pięknej imprezy dla polskich dzieci.*

Irena KULIKOWSKA

NUMIZMATYKA

W Supraślu k. Białegostoku w dn. 4-8 września br. odbędzie się **V Międzynarodowa Naukowa Konferencja Numizmatyczna: Pieniądz i Banki** (teurauracja, obieg pieniężny, bankowość) — wspólnota dziejów. Organizatorem konferencji jast Polskie Towarzystwo Numizmatyczne. Do Ośrodka Wczasowego „Puszcza" zaproszono ponad sześćdziesięciu uczestników z Polski, Białorusi, Litwy, Łotwy i Ukrainy.

Białoruś na konferencji reprezentować będą prof. dr historii Walentin Riabcewicz, kandydaci nauk historycznych Irina Kotobowa i Irina Mośko oraz członkowie Białoruskiego Towarzystwa Numizmatycznego Wiktor Kakareko, Iwan Sinczuk i Wiaczesław Filinow.

W ciągu trzech dni pracy konferencyjnej planowane jest wygłoszenie ponad 30 referatów naukowych. O skarbach monet nowożytnych na Grodzieńszczyźnie opowie prezes zarządu Białoruskiego Towarzystwa Numizmatycznego Wiktor Kakareko. Tradycyjna konferencja naukowa określi wspólne cechy dotyczące obiegu pieniądza i ukrywania skarbów na terenach leżących pomiędzy Bałtykiem a Morzem Czarnym.

Konferencja przysłuży się zacieśnieniu więzi i przyjaźni pomiędzy numizmatykami sąsiednich krajów. Inf. wł.

Prenumerata

Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету (індэкс выдання)

„Głos znad Niemna"	63863

На **2002** год па месяцах;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
									X	X	X

Куды ______ (паштовы індэкс) ______ (адрас)

Каму ______ (прозвішча, ініцыялы)

ПВ	месца	лі-тар

Даставачная картка

на газету **63863** (індэкс выдання)

„Głos znad Niemna"

Кошт	падпіскі	2826 руб.	Колькасць камплектаў	1
	пераадрасоўкі	руб.		

На **2002** год па месяцах;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
									X	X	X

Куды ______ (паштовы індэкс) ______ (адрас)

Каму ______ (прозвішча, ініцыялы)

Podziękowania

Serdeczne podziękowania **„Caritas" w Elblągu** oraz **Zarządowi Stowarzyszenia Rodzin Ziemi Wołkowyskiej w Gdańsku** za zaproszenie dzieci ze Szkoły Polskiej w Wołkowysku na kolonie do Miroszewa k. Gdańska, dobrą organizację pobytu, cudowną opiekę i wspaniały wypoczynek

w imieniu dzieci i rodziców dyrektor Szkoły Polskiej w Wołkowysku Ryszard Chudziak

*****

Stowarzyszenie Społeczne Polska Macierz Szkolna „Polesie" pragnie złożyć na ręce prezesa Fundacji „Polonia" z Warszawy **Zbigniewa Ludgera OLSZEWSKIEGO** wyrazy szacunku i uznania za wspaniałą organizację dwóch spływów kajakowych dla młodzieży polskiej z obwodu brzeskiego. Uczestnicy wypoczynku wrócili pełni niezapomnianych wrażeń i przeżyć. W ich sercach i pamięci pozostaną wspomnienia szlaku, urok polskiej przyrody, rzek i jezior, a także cudowna atmosfera ciepła, przyjaźni i wielkiej życzliwości, stworzona przez wszystkich organizatorów.

Dziękujemy za pamięć o polskich dzieciach, wielkie serce i dobroć

prezes PMS „Polesie" Maria Sulima

*****

Stowarzyszenie Społeczne Polska Macierz Szkolna „Polesie" serdecznie dziękuje **Fundacji Młodej Polonii Polska Europa Świat**, a zwłaszcza **Józefowi KACZMARKOWI**, zastępcy prezydenta Fundacji za wieloletnią, owocną współpracę z naszą organizacją. Z całego serca dziękujemy za organizację wypoczynku naszych dzieci w uroczej Rabce, a także niezwykle atrakcyjnych i wartościowych warsztatów artystycznych dla uzdolnionej młodzieży. Dzieci i ich rodzice są ogromnie wdzięczni za szlachetne i bezinteresowne dobro, jakie Państwo czynicie

prezes PMS „Polesie" Maria Sulima

*****

Stowarzyszenie Społeczne Polska Macierz Szkolna „Polesie" pragnie złożyć płynące z głębi serca podziękowania **Oddziałowi „Wspólnota Polska" w Siedlcach** na czele z dyrektorem **Jackiem GRABIŃSKIM** za wspaniałą organizację wypoczynku letniego dzieci i młodzieży z obwodu brzeskiego. Dzieci wypoczywały nad jeziorem Śniardwy. Warunki, zapewnione przez organizatorów, były bardzo dobre. Uczestnicy chwalili sobie świetne wyżywienie i fachową opiekę. Wszystko to sprzyjało doskonałemu wypoczynkowi i poprawie zdrowia naszej młodzieży.

Jesteśmy pełni szacunku i wdzięczności za stworzenie możliwości przeżycia niezapomnianych wakacji w Polsce

prezes PMS „Polesie" Maria Sulima

Gratulacje

Z okazji Dnia Urodzin
Antoninie AKSIONOWEJ,
Innie BOGDANOWICZ,
Alle ARCIOMIENKO
oraz
Eulalii PIETKIEWICZ
moc serdecznych życzeń:

Są kraje, gdzie są smaczniejsze lody
I domy większe, i samochody;
Gdzie bułki bielsze od naszej bułki,
Szkoły ładniejsze od Karasińskiej szkółki.
Są kraje większe, bogatsze kraje,
Lecz nam się w domu lepiej wydaje,
Choć mamy dla nich wiele przyjaźni,
Lecz w domu zawsze jest jakoś raźniej.
Niech więc pracuj na swojej ziemi,
A my wolimy żyć ze swoimi
I sprawiedliwym dzielić się chlebem
Pod wspólnym dachem — ojczystym niebem.

składa zespół „Kraj Ojczysty" oraz Oddział Rejonowy ZPB w Karasinie

Z okazji jubileuszu 75. rocznicy urodzin
Władysławowi UCHNALEWICZOWI
moc najserdeczniejszych życzeń: dobrego zdrowia, wiele pogodnych, szczęśliwych, słonecznych dni, Bożego błogosławieństwa na co dzień oraz opieki Matki Bożej na dalsze lata

składają koledzy i koleżanki, kombatanci AK z Grodna

KARTKI Z KALENDARZA

6.09.1764 - Elekcja Stanisława Augusta Poniatowskiego na króla Polski.

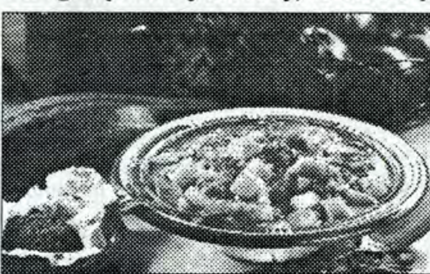
6.09.1939 - Przez półtorej doby 13. Dywizja Piechoty powstrzymywała marsz na Warszawę niemieckiego XVI Korpusu Pancernego, który stracił 64 czołgi.

8.09.1514 - Zwycięstwo wojsk litewsko-białoruskich kniazia Konstantego Ostrogskiego nad Moskwą pod Orszą.

DANIE TYGODNIA

Leczo z cukinii

Składniki:
1 kg cukinii, 7 pomidorów (750 g), 3 cebule (300 g), 150 g wędzonej słoniny, mielona papryka, sól

Warzywa obrać i umyć. Cukinię pokroić w kostkę, pomidory — na ćwiartki, cebule — w krążki. Słoninę pokroić w kostkę i usmażyć, włożyć cebulę i zrumienić. Dodać cukinię oraz pomidory, posolić i dusić ok. 15 min, do miękkości. W razie potrzeby podlać wodą. Doprawić papryką.

Podawać z pieczywem jako samodzielne danie lub jako jarzynę do mięs.

Uśmiechnij się

Siedzi krowa na drzewie i je śliwki. Idzie mała dziewczynka i pyta się:
- Co tam jesz?
- Śliwki.
- Ale ty głupia, przecież to drzewo to grusza.
- Wiem, ale śliwki mam w torbie!!!

***

Rozmowa egzaminatora z przyszłym kadetem:
- Proszę pana, ja chcę do marynarki wojennej!
- A umie pan pływać?
- A co, to już nie macie okrętów?

***

Przychodzi baba z córką do lekarza.
- Panie doktorze, moja córka ma zawsze takie wytrzeszczone oczy...
Lekarz bada dziecko i mówi:
- Proszę jej poluzować warkoczyk.

***

Przychodzi baba do lekarza, a lekarz pyta:
- Co pani jest?
- A nic. Nogi mnie bolą od tego c i ą g ł e g o chodzenia.

***

Dzwoni student do profesora o trzeciej nad ranem i pyta:
- Panie profesorze, co pan robi?
- Jak to co? Śpię!!! - odpowiada profesor.
- No, a ja przez pana się uczę!!!

Złote myśli...

Ludzie bardzo młodzi zawsze sądzą zbyt pospiesznie.
Romain ROLLAND

Mądry człowiek nie szuka szczęścia, lecz Dobra.
Lew TOŁSTOJ

Mówić prawdę i umieć prawdą żyć, oto rzecz wielkiej wagi.
Oscar WILDE

Uczymy się nie dla szkoły, lecz dla życia.
Seneka MŁODSZY

Literatura to woda życia; zaczerpnij — „i żyć będziesz na wieki".
Wasilij ROZANOW

Czy pamiętasz, że...

2 września - *Stefana, Wilhelma*
3 września - *Izabeli, Grzegorza*
4 września - *Rozalii, Róży*
5 września - *Doroty, Teodora*
6 września - *Beaty, Eugeniusza*
7 września - *Melchiora, Reginy*
8 września - *Adriany, Klementyny*

Cennik
życzeń, podziękowań, ogłoszeń drobnych

cena (z podatkiem VAT) za 1 linijkę umowną (28 znaków — liter):

tekst	mniej niż 300 zn.	więcej niż 300 zn.	komercyjne
zwykłe	360 rub/ lin;	320 rub/ lin;	500 rub/lin;
pogrubioną czcionką	460 rub/ lin;	420 rub/ lin;	540 rub/lin;
w czarnej ramce	420 rub/ lin;	400 rub/lin;	520 rub/lin;
w czerwonej	460 rub/ lin;	440 rub/lin;	540 rub/lin;
matrymonialne	500 rub/ lin;	480 rub/ lin;	

nekrologi na stronie 5 o rozmiarze 81x 30 mm 2500 rub

Numer konta Bielinwiestbanku w Grodnie: 3015204440014, kod 705

Redakcja **Głosu znad Niemna** uprzejmie prosi autorów, którzy nadsyłają swoje materiały pod adresem redakcji, o podanie swoich danych (nazwisko, imię, imię ojca, adres zamieszkania) oraz danych paszportowych w celu naliczania honorariów.

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"

Wydawca: SZ „Związek Polaków na Białorusi"
Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32
Tel. (0152) 72-31-69, fax. (0152) 72-0075
e-mail: glosznadniemna@mail. grodno. by
glosznadniemna@yahoo. com
Internet: http: //glos-znad-niemna. virtualave. net
Redaktor naczelny: Andrzej Dubikowski
Redaktorzy: Tatiana Zaleska (zastępca redaktora naczelnego), Alicja Samiec (sekretarz redakcji), Halina Ejsmont, Ryszard Karaczun, Andrzej Poczobut, Iness Todryk (redaktor wydania)
Fotograf: Jarosław Waniukiewicz

Korekta: Helena Bohdan
Obsługa komputerowa: Jolita Oniśko
Prenumeratę: można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prenumeratę w Polsce przyjmują placówki Ruchu S. A. Indeks w Polsce 329258
Cena gazety w prenumeracie miesięcznej wynosi 942 BYB, w sprzedaży w kioskach — 180 BYB.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 685. Індэкс 63863
Аб'ём выдання - 3 друкаваныя аркушы
Заказ № - 2832 Наклад 5900 асобнікаў.
Штотыднёвік "Глос знад Немна"(на польскай мове)
ISSN 1563-3233
Адрас рэдакцыі:230023 Гродна вул. Дзяржынскага, 32
Друк: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае прадпрыемства "Гродзенская друкарня"
Гродна вул.Паліграфістаў, 4
Падпісана да друку 29.08.2002 у 15^{00}
Якасць друку адпавядае якасці прадстаўленых рэдакцыяй дыяпазытываў.

Bądźmy w kontakcie
Czekamy na Państwa telefony od godz. 9.00 do 18.00, od 18.00 do 9.00 możecie Państwo zostawić wiadomość na automatycznej sekretarce.
tel. (0152) 72-31-69